

Turistička ponuda Kraljevine Švedske

Kovačević, Sanja

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:974674>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-10**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

**VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA**

SANJA KOVAČEVIĆ

TURISTIČKA PONUDA KRALJEVINE ŠVEDSKE

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2018.

Sanja Kovačević

TURISTIČKA PONUDA KRALJEVINE ŠVEDSKE

ZAVRŠNI RAD

**Veleučilište u Karlovcu
Poslovni odjel
Stručni studij ugostiteljstva**

Kolegij: Poslovanje turističkih agencija

Mentor: Ivan Pukšar, mag.oec.

Broj indexa: 0621615069

Karlovac, lipanj 2018.

Sadržaj

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj istraživanja.....	1
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja	1
1.3. Struktura rada.....	1
2. TURISTIČKA AGENCIJA.....	2
2.1. Pojam i usluge turističke agencije	2
2.2. Funkcije turističke agencije	3
2.3. Turistički aranžman	4
3. TURISTIČKA PONUDA KRALJEVINE ŠVEDSKE	7
3.1. Opći podaci o Kraljevini Švedskoj	7
3.2. Kultura i običaji	10
3.3. Regije i top atrakcije	11
3.3.1. Stockholm.....	11
3.3.2. Istočni Svealand.....	28
3.3.3. Istočni Götaland.....	30
3.3.4. Gotland	32
3.3.5. Južni Götaland	33
3.3.6. Göteborg	37
3.3.7. Zapadni Götaland	42
3.3.8. Zapadni Svealand	43
3.3.9. Južni Norrland	44
3.3.10. Sjeverni Norrland.....	45
3.4. Zanimljivosti	48
3.5. Posjećenost turista i potrošnja.....	52
3.6. Turizam kao rastuća industrija.....	54
4. TURISTIČKI ARANŽMANI DOMAĆIH AGENCIJA ZA KRALJEVINU ŠVEDSKU	59
5. ZAKLJUČAK	63
POPIS LITERATURE.....	65
POPIS ILUSTRACIJA.....	66

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj istraživanja

Predmet ovog Završnog rada je istraživanje i analiza turističke ponude Kraljevine Švedske u ulozi djelatnika turističke agencije. Cilj rada je pobliže upoznati Švedsku kao turističku destinaciju te prikazati sveukupnu turističku ponudu Švedske. U radu se također analizira i posjećenost turista i potrošnja te ponuda hrvatskih turističkih agencija u obliku turističkih aranžmana za Švedsku.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Kako bi se što kvalitetnije istražila tematika, podaci su prikupljeni iz stručne i znanstvene literature te iz internetskih izvora. Za što detaljniju prezentaciju podataka, korištene su metode analize, deskripcije, kompilacije i klasifikacije. Također, za pisanje ovog rada korištena je i metodologija istraživanja tržišta.

1.3. Struktura rada

Sadržaj ovog rada uključuje međusobno povezane cjeline koje objašnjavaju i analiziraju tematiku. Prva cjelina se bavi predmetom i ciljem rada, izvorima i metodama prikupljanja podataka te samim sadržajem i strukturom rada. U drugom poglavlju govori se o pojmu, uslugama i funkcijama turističke agencije te stvaranju i vrstama turističkog aranžmana. Treći dio rada usredotočen je na Kraljevinu Švedsku. Prikazuju se opći podaci te podjela po regijama (u posebnim potpoglavljima) i njihova turistički najposjećenija mjesta i znamenitosti. Nadalje, cjelina se nastavlja analizom posjećenosti turista i potrošnje u Kraljevini Švedskoj te analizom turizma kao gospodarske grane Švedske. Četvrta cjelina obuhvaća istraživanje ponude turističkih aranžmana hrvatskih turističkih agencija za boravak u Švedskoj. Rad završava zaključkom, popisom literature, ilustracijama i tablicama.

2. TURISTIČKA AGENCIJA

2.1. Pojam i usluge turističke agencije

Turistička agencija je gospodarstveni organizam čija se osnovna djelatnost sastoji od organizacije i prodaje putovanja i boravaka te pružanja drugih usluga putnicima i sudionicima turističkog prometa.¹ Turističke agencije prodaju gotove pakete za odmor koji se mogu razlikovati ovisno o želji kupca - turista. Većina turističkih agencija radi na temelju provizije, što znači da agencija uprihođuje dio cijene proizvoda, odnosno, turističke agencije većinom obavljaju prodaju usluga po principu posredovanja. Naime, usluge koje se prodaju su zapravo usluge trećih poduzeća (većinom turoperatora) ili pak kombinacije usluga kao nove, vlastite usluge.² Drugim riječima, uloga turističke agencije je da klijentu, kupcu turističkih proizvoda i usluga distribuiraju paket jednog ili više turističkih putovanja i odmora koji je organiziran i rukovođen od strane trećih sudionika, proizvođača turističkih proizvoda i usluga. Djelatnik turističke agencije treba predložiti opciju, opis i potvrditi putne aranžmane kupcu.

Turističke agencije imaju mnogobrojne odgovornosti i zadatke. Neki od njih su sljedeći:³

- rezerviranja
- planiranja ruta
- izračunavanje svih cijena i pristojbi
- izrada ulaznica
- davanje savjeta klijentima (na primjer: odabir odredišta, zračnog prijevoznika i sl.)
- komuniciranje s klijentima usmeno i pismeno
- održavanje točnih zapisa o rezervacijama
- osiguravanje polica
- posrednici su pri žalbama klijenata

Turističkim agencijama u današnjem dobu, internet pruža glavni izvor, odnosno medij za ponudu i sklapanje turističkih aranžmana/paketa sa novim klijentima. Prethodno su glavni izvor bila prodajna mjesta na nerijetko atraktivnim lokacijama u centrima gradova, što naravno ni danas nije iščezlo, no smanjilo se u obujmu. Prodajna mjesta su zapravo informacijske točke gdje ljudi mogu dobiti sve informacije potrebne za planiranje odmora. Agenti turističkih

¹ Vukonić B., Keča K., Pukšar I. : „Turističke agencije“, VPŠ Libertas, Zagreb, 2015., str. 34.

² Klatt H., Fischer J. : „Die Gesellschaftsreise“, C. Heymann Verlag, Köln, 1961., str. 17.

³ Stephen J. Page: „Tourism Management; Managing for Change“, Oxford, 2003., str. 212.

agencija prikupljaju sve željene informacije i razlikuju sve moguće potrebe i želje kupca te kreiraju turistički paket za odmor ili rekreaciju. Vrijeme je vrlo važan element za turističkog agenta.

Posrednička djelatnost turističkih agencija obuhvaća poslove posredništva u vezi s putovanjem (prodajom svih vrsta vozni karata, rezervacijom mjesta u prijevoznim sredstvima, informacijama o cijeni prijevoza te u vezi s dobivanjem putnih dokumenata), boravkom (rezervacijom smještaja i prehrane, prodajom smještajnih i drugih ugostiteljskih kapaciteta, rezervacijom i prodajom karata), ostalim uslugama namijenjenim turistima, odnosno putnicima (posredovanjem pri osiguranju prtljage klijenta i osobnom osiguranju klijenta od nezgode na putu, dobivanjem dozvola za lov i ribolov, posredovanjem u međunarodnom platnom prometu, posredovanjem pri nabavi putnih isprava). Putnička agencija također može u svojstvu posrednika prodavati „proizvod“ poput turističkih aranžmana, kružnih putovanja i slično, drugih turističkih organizacija i putničkih agencija – organizatora putovanja.

2.2. Funkcije turističke agencije

Agencija se na turističkom tržištu pojavljuje kao:⁴

- savjetnik (informativno-savjetodavna funkcija)
- promotor (promidžbena funkcija)
- posrednik (posrednička funkcija)
- organizator (organizatorska funkcija)

Informativno-savjetodavna funkcija primarna je funkcija turističke agencije s obzirom da turisti/kupci često imaju pitanja i nejasnoće i često trebaju savjet vezan za uslugu koju žele kupiti. Najčešće se ostvaruje izravnim kontaktom s klijentom, u poslovnicu agencije, telefonskim putem ili elektronskom poštom. Odnosi se na informiranje klijenata te na davanje korisnih savjeta iz područja putničkog prometa, ugostiteljstva, izdavanja putničkih isprava te ostalih područja vezanih uz djelovanje turističke agencije.

Promidžbena funkcija turističke agencije druga je njena važna funkcija. Turističke agencije često imaju raznovrstan turistički promidžbeni materijal. Osim promidžbenim materijalom,

⁴ Vukonić B., Keča K., Pukšar I. : Turističke agencije, VPŠ Libertas, Zagreb, 2015., str. 38

služe se biltenima, obavijestima, posebnim informacijama različitih ustanova i turističkih organizacija, voznim redovima i tarifama, vlastitom dokumentacijom i dajući informacije s web stranica pružatelja usluga. Svojim oglašavanjem, turističke agencije mogu promovirati svoj proizvod i poslovanje.

Posrednička funkcija jedna je od najvažnijih zbog prirode poslova agencija u turizmu. Ona predstavlja posredništvo turističkih agencija između turističke ponude i turističke potražnje. To su poslovi u kojima agencija za račun trećih osoba samo u izravnom kontaktu s klijentima „transferira“ njihove usluge ili robu neposrednim korisnicima. Neki od poslova kojima se bavi posrednička funkcija su prodaja voznih karata za sve vrste prijevoznih sredstava, rezervacija putničkih mjesta u vagonima, spavaćim kolima ili kabinama na brodu, prodaja karata za različite priredbe, posjete muzejima, izložbama i slično, pribavljanje usluga smještaja i prehrane izravnom rezervacijom od subjekata koji pružaju odgovarajuće usluge u mjestima turističkog boravka, poslovi u vezi s turističkim platnim prometom, pribavljanje raznovrsnih osiguranja za slučaj nezgode na putu, za gubitak prtljage i slično, pribavljanje putnih isprava (pretežno viza), prodaja suvenira, razglednica, prodaja različitih drugih usluga, kao na primjer iznajmljivanje automobila (rent-a-car), plovila i slično.

Iz posredničke funkcije razvila se funkcija organizatora putovanja. To je vjerojatno najvažnija funkcija turističkih agencija. Ova funkcija je omogućila turističkim agencijama da se na tržištu nametnu kao jedni od organizatora putovanja i tako prilagode naglom porastu turističkih kretanja. Omogućila im je i da kreiraju svoj vlastiti proizvod sastavljen od različitih elemenata kojima turisti zadovoljavaju svoje potrebe i želje. Taj proizvod se naziva turistički aranžman, paket aranžman ili paušalno putovanje.

2.3. Turistički aranžman

Turistički aranžman predstavlja skup usluga vezanih za putovanje i boravak turista povezanih u jednu cjelinu. Takav aranžman se prodaje uz jednu jedinstvenu cijenu. Masovna pojava paket aranžmana vezana je za 50-te i 60-te godine 20. stoljeća i razvijene europske zemlje poput Velike Britanije, Njemačke te skandinavskih zemalja. Turistički aranžman predstavlja kombinaciju usluga koje pružaju smještajna (hotelska), prometna i druga poduzeća, a namjenjena su zadovoljenju turističkih potreba. Osnovno obilježje turističkog aranžmana je

sveukupnost (itinerara, sadržaja, vremena izvođenja, rasporeda aktivnosti, uvjeta i jedinstvene cijene). Bitno obilježje turističkog aranžmana je način formiranja cijena odnosno paušalnost cijene. Turistički aranžman sastoji se od dvije ili više vremenski i sadržajno povezanih usluga koje se nude potencijalnim turistima bilo na zahtjev klijenta ili osobnoj odluci agencije, a kojima turisti djelomično ili potpuno zadovoljavaju svoju turističku potrebu.

Preduvjet za stvaranje aranžmana jest prikupljanje različitih informacija koje mogu pomoći u samoj izradi prilikom stvaranja aranžmana. Postavljanje okvirnog programa odnosi se na utvrđivanje turističke destinacije koja će biti jezgra samog putovanja na temelju prethodno prikupljenih informacija i podataka te na temelju prethodnih analiza i istraživanja tržišta. Okvirna kalkulacija je vrlo bitna za agenciju kako bi dobila okvirni pregled moguće cijene. Ukoliko se okvirna kalkulacija pokaže isplativom, agencija kreće u daljnju izradu turističkog aranžmana. Glavna kalkulacija utvrđuje se na osnovi potvrđenih cijena davatelja usluga. Paralelno s određivanjem prodajne cijene teče i proces definiranja svih odnosa s poslovnim partnerima koji su još eventualno ostali, tako da svi ugovori budu sklopljeni prije nego što agencija počne izradu faze plasmana. Fazu plasmana ili prodaje čini više poslova koji obuhvaćaju promotivne aktivnosti agencije, sam čin prodaje (kupoprodaje) i evidentiranje te prodaje (biking). U ovoj fazi se uspostavlja izravna komunikacija s potencijalnom klijentelom te o njoj ovisi i uspjeh poslovanja agencije. Sav trud uloženi u izradu aranžmana provjerava se u trenutku kada se aranžman uputi na tržište jer će o reakciji potencijalnih kupaca ovisiti učinak ne samo tog aranžmana.

Na temelju tržišnog kriterija, turistički aranžmani dijele se na domaće i inozemne. Svi aranžmani na području Hrvatske su domaći aranžmani za domaću turističku agenciju i obrnuto. Svi aranžmani u kojima je turistička destinacija u inozemstvu u odnosu na sjedište agencije zovu se inozemnima.

Turistička agencija dijeli turističke aranžmane na emitivne i receptivne. Emitivni turistički aranžmani, koji proistječu iz istoimenog poslovanja agencije, su oni u kojima turistički korisnici realiziraju svoje potrebe i želje za putovanjem u druge destinacije izvan njihova mjesta prebivanja.⁵ Takve aranžmane organizira emitivna turistička agencija i turoperator, a na tržište ih plasira vlastitom mrežom poslovnica ili nekim drugim prodajnim kanalima. Receptivni

⁵ Vukonić B., Keča K., Pukšar I. : Turističke agencije, VPŠ Libertas, Zagreb, 2015., str. 109

turistički aranžmani, koji proistječu iz receptivnog karaktera poslovanja njihovih organizatora, realiziraju se u samoj turističkoj destinaciji u kojoj turist boravi.⁶ Plasiraju se na tržište posredovanjem drugih turističkih agencija kao svojih partnera i to na emitivnim tržištima.

S obzirom na krajnjeg korisnika aranžmana, turistički se aranžmani još se dijele i na individualne i skupne agencijske turističke aranžmane. U takvim aranžmanima, agencija mora obaviti sljedeće poslove: rezervirati smještaj, rezervirati mjesta u prijevoznim sredstvima, osigurati transfere i prijenos prtljage, organizirati doček i ispraćaj gosta te eventualnu pristutnost prevoditelja ili vodiča, osigurati za gosta posjet različitim priredbama i muzejima, rezervirati mjesta na izletima ili u razgledavanjima gradova i mjesta koji su obuhvaćeni turističkim aranžmanom.

⁶ Vukonić B., Keča K., Pukšar I. : Turističke agencije, VPŠ Libertas, Zagreb, 2015., str. 109

3. TURISTIČKA PONUDA KRALJEVINE ŠVEDSKE

3.1. Opći podaci o Kraljevini Švedskoj

Kraljevina Švedska pripada sjevernoj Europi, točnije smještena je na istočnom dijelu Skandinavskog poluotoka. Švedska je peta najveća zemlja Europe, koja broji samo 24 stanovnika po kilometru kvadratnom, u usporedbi s Velikom Britanijom koju naseljava 267 stanovnika po kilometru kvadratnom. Od sjevera prema jugu proteže se u duljini od 1572 km. Na zapadu graniči s Norveškom, na sjeveroistoku s Finskom, a na jugozapadu je s Danskom povezana Oresundskim mostom. Morske granice dijeli s Njemačkom, Poljskom, Litvom, Latvijom Estonijom i Rusijom. Švedska je grupirana u tri velike regije; Norrland, Svealand i Götaland te ima izlaz na Baltičko more. Dugačka obala koja iznosi 11 607 km je niska, stjenovita, djelomično pješćana, s brojnim plitkim i uskim zaljevima. Na baltičkoj obali smještene su najveće švedske luke Gotland i Öland, a oni su ujedno i najveći švedski otoci. Jezera zauzimaju više od 8% površine Švedske. Velika jezera poput Vänern (5650 km²), Vättern (1888 km²), Hjälmarén i Mälaren služe i za plovidbu. Poljoprivredne površine pretežito pokrivaju južni dio Švedske, dok je sjeverni dio znatno pokriven šumama.

Unatoč sjevernom položaju, Švedska ima pretežito umjerenu klimu zahvaljujući Golfskoj struji. Zbog površine zemlje, odnosno njezine veličine i izduženosti, klima se razlikuje od juga prema sjeveru. Južni i središnji dijelovi zemlje imaju topla ljeta i hladne zime, sa prosječno dnevno najvišim temperaturama oko 20 °C ljeti te oko -2 °C zimi. Sjeverni dio zemlje ima kraća, hladnija ljeta i zime s više snijega, s temperaturama koje znaju ponekad doseći i preko -20 °C. U planinama sjeverne Švedske dominira subarktička klima. Sjeverno od Arktičkog kruga Sunce ne zalazi veći dio ljeta, dok je zimi većinu vremena noć.

Slika 1: Okvirni geografski i zupanijski pregled Švedske

Izvor 1: Maps of Europe, web stranica, www.maps-of-europe.net/maps-of-sweden (01.02.2018.)

2017. godine Švedska je dosegla brojku od 10 milijuna stanovnika s prosječnom gustoćom od 23 stanovnika po kilometru četvornom, što je čini jednom od najrjeđe naseljenih zemalja Europe (rjeđe naseljene su samo Island, Finska i Norveška). U šumskim područjima, uobičajeno da je naseljenih mjesta i gradove tek nekoliko i međusobno su često tek na dalekoj udaljenosti. Najgušće je naseljena pokrajina Stockholm (326 st./ km²), Skåne regija na jugu (115 st./km²) te područja na obalama mora, rijeka i jezera. Gustoća stanovništva se očekivano smanjuje prema sjeveru pa tako u pokrajinama Norrbotten i Jämtland iznosi manje od 3 st./km².

80% stanovništva čine Šveđani rođeni u Švedskoj ili s barem jednim roditeljem rođenim u Švedskoj. Ostatak stanovništva čine pretežito Finci, Poljaci, Iračani, Danci i Norvežani. Švedska useljenička politika godinama privlači velik broj izbjeglica (koji bježe od ratom i siromaštvom zahvaćenih područja) zbog svoje tradicionalne otvorenosti, jake ekonomije, sigurnosti i socijalne zaštite. Glavni i najveći grad je Stockholm s 1 380 000 stanovnika, slijede ga Göteborg (550 000 st.), Malmö (281 000 st.), Uppsala (141 000 st.), Linköping (105 000 st.), Västerås (111 000 st.), Örebro (107 000 st.), Norrköping (88 000 st.), Helsingborg (98 000 st.) i Jönköping (90 000 st.). U gradovima živi 85% cjelokupnog stanovništva.

Gospodarstvo Švedske izvozno je orijentirano. U najvišem postotku razvijena je industrija i poljoprivreda. Glavne industrijske grane su proizvodnja motornih vozila, telekomunikacije, farmacija, vojna industrija, industrijski strojevi, precizna oprema, kemijske robe, kućanski aparati, šumarstvo, proizvodnja željeza i čelika. Od prirodnih bogatstava u Švedskoj je prisutna željezna ruda, bakar, cink, zlato, uranij, olovo, volfram te šume (drvena industrija). Švedski proizvodi poput vojne opreme, oružja, čelika, telekomunikacijske opreme (Ericsson), automobila (Volvo i nekoć Saab), kućanskih aparata (Electrolux), namještaja (Ikea) i papira (Tetra Laval) prepoznati su i izvan granica zemlje. Švedska ima konkurentnu mješovitu ekonomiju koja egzistira uz poveću univerzalnu socijalnu državu. Država se financira kroz relativno visoke poreze na dohodak čime se osigurava raspodjela dohotka u cijelom društvu. To se još naziva „nordijskim modelom”. Oko 90% svih resurasa i tvrtki je u privatnom vlasništvu, 5% je u vlasništvu države, a još 5% u vlasništvu zadruga. Budući da Švedska kao neutralna zemlja nije aktivno sudjelovala u Drugom svjetskom ratu, nije morala obnoviti svoju ekonomsku bazu, bankovni sustav i zemlju kao cjelinu, kao što su morale mnoge druge europske zemlje. Švedska je postigla visoki životni standard pod mješovitim sustavom visokotehnološkog kapitalizma i opsežnim socijalnim programima. Švedska ima drugi najveći ukupni porezni prihod iza Danske, kao udio u prihodima zemlje. Švedska je članica Europske

unije od 1995. godine, no službena valuta bila je i ostala Švedska kruna (SEK). 14. rujna 2003. održan je nacionalni referendum o Euru kao službenoj valuti gdje je 56% Šveđana odbacilo prijedlog Eura kao zajedničke valute.

3.2. Kultura i običaji

Švedska kultura vuče korijene još iz vikinškog doba. Koncept „lagom“ općepoznati je izraz u Švedskoj. U prijevodu „lagom“ znači dovoljno, odgovarajuće, prikladno, a odnosi se na skromnost i izbjegavanje krajnosti. Jantelagen ili Janteov zakon je izmišljeni, riječima nepisani zakon kojeg je formulirao Aksel Sandemose u knjizi „Izbjeglica prelazi svoj trag“, a koji kaže da se nitko ne smije isticati i misliti o sebi da je na bilo koji način bolji od drugih. Jantelagen je povezan s kulturom na mnogim mjestima u Skandinaviji. Švedska je poznata i po svom urbanističkom planiranju s ciljem izgradnje gradskih naselja sa školama, radnim mjestima, javnim ustanovama, parkovima, zdravstvenim klinikama i trgovinama. Švedski dizajn i arhitektura najpoznatiji su po svojem doprinosu funkcionalističkom pokretu, a koji je uključivao standardizaciju kao način smanjenja troškova i osiguranja visoke razine higijene i sigurnosti. Funkcionalizam se i danas vidi u švedskom dizajniranju namještaja koji uključuje jednostavnost, praktičnost te upotrebu drva i ostalih prirodnih materijala. „Fika“ koncept njeguje se kao važan dio švedske kulture, a označava pauzu (koja najčešće uključuje kavu) sa kolegama, prijateljima ili obitelji. Šveđanima je vrlo bitna kvaliteta kave obzirom da su među prvima u svijetu po količini ispijene kave. No, fika se ne mora odnositi samo na kavu. Može to biti i bilo koje drugo piće, pecivo, kolač ili sendvič, ali uz nezaobilazno dobro društvo. Fika se može odvijati i kod kuće, na otvorenom ili na radnim mjestima, a Šveđani znaju provoditi sate na fiki u gradskim kafićima. U Švedskoj je priroda nešto što se dijeli sa svima, a izraz kojeg Šveđani imaju za to je „allemansrätten“ odnosno pravo javnog pristupa. Njime je omogućeno svima da slobodno šetaju u prirodi, plivaju ili putuju brodom u tuđe vode ili beru gljive u šumi. Šveđani ne razmišljaju o zemlji u strogom smislu javne u odnosu na privatnu imovinu, već vide prirodu kao nešto u čemu se uživa, a ne posjeduje. „Valpurgina noć“ je svetkovina kojom se Šveđani opraštaju od zimskog doba i ulaze u ljetno razdoblje. Naziv je dobila od kršćanske svetice Valpurgie iz 8. stoljeća. Za vrijeme Valpurgine noći pale se Valpurgini krijesovi u cijeloj zemlji. Popularna razonoda u Švedskoj je zborna pjevanje, a na Valpurginu noć gotovo svaki zbor u zemlji je zauzet. Švedska vlada je 1955. godine osnovala trgovine „Systembolaget“, kao jedine trgovine u kojima je dopuštena kupovina alkoholnih pića. Cilj je bio kontrolirati

konzumaciju alkohola u zemlji. Prodaja i kupovina alkoholnih pića u ovim trgovinama dozvoljena je starijima od 20 godina, dok je u švedskim barovima i restoranima dobna granica za konzumaciju alkohola 18 godina. Zabranjena je prodaja vina i žestokog pića u lokalnim prodavaonicama i benzinskim postajama. Većina gradova ima jedan Systembolaget, a veći gradovi ih imaju i nekoliko.

3.3. Regije i top atrakcije

Švedska je službeno podijeljena na 21 županija. No, radi prikladnosti prema prisanju ovog rada, navest će se 10 švedskih regija i gradova: Stockholm, istočni Svealand, istočni Götaland, južni Götaland, Göteborg, zapadni Götaland, zapadni Svealand, južni Norrland, sjeverni Norrland i Gotland (otok). Navedeni dijelovi zemlje, regije, za razliku od županija, nemaju administrativnu funkciju i vlastita obilježja te ne postoji službeni naziv za ovu podjelu. Najčešće se spominje izraz „landsdelar” što u prijevodu znači „dijelovi zemlje”.

3.3.1. Stockholm

Stockholm je glavni i najveći grad Kraljevine Švedske. Kulturno je, političko, gospodarsko i medijsko središte zemlje. Proteže se preko 14 otoka gdje se jezero Mälaren ulijeva u Baltičko more. Izvan grada i uz obalu smješten je lanac otočića koji čine Stockholmski arhipelag. Područje je naseljeno još od kamenog doba, u 6. tisućljeću prije Krista, a grad je osnovao 1252. godine švedski državnik Jarl Birger. Grad ima jedne od najboljih europskih sveučilišta, kao što su Stockholmska škola ekonomije, Karolinska institut i Kraljevski institut za tehnologiju. Domaćin je godišnje dodjele Nobelovih nagrada. Sjedište je švedske vlade i većine agencija i državnih institucija. U nastavku ovog potpoglavlja, nalaze se popularna turistička odredišta i znamenitosti koje odlikuju Stockholm.

Skansen muzej je najstariji muzej na otvorenom na svijetu. Omiljen je među građanima Stockholma, ali i turistima. Smješten je na otoku Djurgårdenu s kojeg se pružaju spektakularni pogledi na cijeli grad Stockholm. Muzej prikazuje život ljudi u Švedskoj od početka 18. stoljeća pa sve do prve polovice 20. stoljeća. U muzeju se nalaze umanjene verzije kuća i farmi iz prošlih stoljeća pa turisti često imaju osjećaj kao da putuju kroz vrijeme. Oko posjetitelja hodaju muškarci i žene odjeveni u tradicionalne narodne nošnje, a omogućen je i ulazak u kućice u

kojima se pripremaju domaći specijaliteti. U sklopu ovog muzeja nalazi se i zoološki vrt s domaćim životinjama te je normalno da pored posjetitelja slobodno prošeta koza, kokoš ili koja druga životinja. U zoološkom vrtu se također nalaze i nordijske životinje poput risa, vuka i medvjeda.

Slika 2: Skansen muzej

Izvor 2: The Stockholm Guide, web stranica, www.thestockholmguide.com/Skansen-Museum-37 (20.05.2018.)

Vasa muzej je pomorski muzej koji se nalazi u Stockholmu, na otoku Djurgårdenu. Vasa je jedini sačuvani brod sedamnaestog stoljeća na svijetu i jedinstveno umjetničko blago. Više od 95 posto broda je originalno, a ukrašeno je stotinama klesanih izrezbarenih skulptura. 69 metara dug ratni brod Vasa potonuo je na prvom putovanju u središtu Stockholma 1628. godine i izvučen je 33 godine kasnije, 1961. godine. Za gotovo pola stoljeća brod je polako i mukotrпно obnovljen.

Slika 3: Vasa muzej

Izvor 3: Flickr, web stranica, www.flickr.com/photos/time-to-look/29602455120 (09.02.2018.)

Tri jarbola na krovu izvan posebno izgrađenog muzeja prikazuju visinu prvobitnih brodskih jarbola. Danas je Muzej Vasa najposjećeniji muzej u Skandinaviji s više od milijun posjetitelja godišnje. Na brodu se nalazi deset različitih izložbi o životu na brodu. Film o Vasi prikazan je na 13 različitih jezika. Osim toga, tu je dobro opskrbljena trgovina i ugodan restoran.

Kraljevska palača u Stockholmu je službena rezidencija i glavna kraljevska palača švedskog monarha s više od 600 soba. Nalazi se na otoku Stadsholmenu. Koristi ju kralj Švedske za reprezentativne svrhe. Otvorena je za javnost te je posjetiteljima omogućeno razgledavanje pet muzeja unutar palače. Palača je uglavnom građena tijekom osamnaestog stoljeća u talijanskom baroknom stilu, na mjestu gdje je dvorac „Tre Kronor“ izgorio 1697. godine. Vrijedi posjetiti recepciju s prekrasnim interijerima iz osamnaestog i devetnaestog stoljeća, Rikssalen (Državnu dvoranu) s srebrnim prijestoljem Kraljice Kristine i Ordenssalarna (Dvoranu redarstvenih redova). Omogućen je i posjet Muzeju antike Gustava III, Muzeju Tre Kronor i Riznici. Kraljevska palača posjeduje i Oružarnicu, s kraljevskim kostimima i okloпом, kao i krunidbena kolica. Tu je i povorka vojnika te svakodnevna promjena straže.

Slika 4: Kraljevska palača u Stockholmu

Izvor 4: Stockholm Pass, web stranica, www.stockholmpass.com/stockholm-attractions/the-royal-palace.html (09.02.2018.)

Gamla Stan, u prijevodu Stari grad, jedan je od najvećih i najbolje sačuvanih srednjovjekovnih gradskih središta u Europi i jedna od najistaknutijih atrakcija u Stockholmu. Tu je osnovan Stockholm 1252. godine. Sastoji se od tri otoka; Stadsholmen, Riddarholmen i Helgeandsholmen. Gamla Stan odaje sliku arhitekture srednjeg vijeka. Popularan je među

zaljubljenicima u rukotvorine, znatiželjnike i suvenire. Uske krivudave kamene ulice, s zgradama u toliko različitim nijansi zlata, daju Gamla Stanu svoj jedinstveni karakter. Čak se i sada podrumske svodove i freske iz srednjeg vijeka mogu naći iza vidljivih fasada, a u snježnim zimskim danima mjesto izgleda poput bajke. U Gamla Stanu nalazi se nekoliko crkvi i muzeja, uključujući švedsku nacionalnu katedralu Stockholm katedrali i Nobelov muzej. Västerlånggatan i Österlånggatan su glavne ulice u ovom dijelu grada. U sredini Gamla Stan-a je Stortorget, najstariji trg u Stockholmu. Stortorget je središnja točka iz koje se proteže Köpmangatan, najstarija ulica u Stockholmu, koja se spominje još u 14. stoljeću.

Slika 5: Gamla Stan, Stockholm

Izvor 5: Trazee Travel, web stranica, www.trazee.travel/under-100/100-stockholm.php (09.02.2018.)

Gradska vijećnica u Stockholmu sa svojim zupčanicom od tri zlatne krune, jedna je od najpoznatijih silueta u Stockholmu. Jedna je od vodećih primjera nacionalnog romantizma u arhitekturi. Gradsku vijećnicu dizajnirao je arhitekt Ragnar Östberg. Sagrađena je od osam milijuna cigli. Kula visoka 106 metara, ima tri krune i švedski nacionalni grb na vrhu. Iza veličanstvenih fasada nalaze se uredi i dvorane za političare i službenike, kao i prekrasne sobe za okupljanje i jedinstvena umjetnička djela. Gradsko vijeće u Stockholmu sastaje se u Rådssalenu, Vijeću Vijeća. Vijećnica se koristi i održavanje Nobelove večeri. Nakon večere u Blå Hallenu, nobelovci, plemići i gosti plešu u Gyllene Salenu, Zlatnoj dvorani, s 18 milijuna zlatnih mozaičnih pločica. Trgovina u Gradskoj vijećnici ima posebno dizajnirane suvenire i darove koji obilježavaju Gradsku vijećnicu i Stockholm. Otvorena je za javnost samo putem vodiča. Ture se održavaju svakodnevno na švedskom i engleskom jeziku u određenim satima.

Kula je otvorena tijekom ljetnih mjeseci (od svibnja do rujna), a ture su također dostupne na više jezika. U istom razdoblju postoji mogućnost penjanja i unutar tornja te uživanja u prekrasnom pogledu na grad.

Slika 6: Gradska vijećnica, Stockholm

Izvor 6: Visit Stockholm, web stranica, www.visitstockholm.com/globalassets/see-and-do/attractionssevardheter/the-city-hall_rectangle.jpg (20.05.2018.)

Palača Drottningholm pripada jednoj od najbolje očuvanih kraljevskih palača. Izgrađena je u 17. stoljeću. Palača ima veličanstvene salone iz sedamnaestog, osamnaestog i devetnaestog stoljeća, prekrasan park, jedinstveno kazalište i kineski paviljon. Izuzetan barokni vrt postavljen je početkom 1681. godine prema crtežima Nicodemus Tessin Young-a. Palača i park uglavnom su otvoreni posjetiteljima tijekom cijele godine. Kazalište Drottningholm palače najbolje je sačuvano kazalište iz 18. stoljeća u Europi koje još uvijek koristi vlastiti originalni stroj na pozornici na redovnoj bazi. Kazalište ima ture i nastupe tokom ljetnih mjeseci. Palača je stalna rezidencija sadašnje kraljevske obitelji od 1981. Sobe u južnom dijelu palače rezervirane su za članove kraljevske obitelji. Godine 1991. Drottningholm je prva švedska atrakcija stavljena na UNESCO-ov popis svjetske baštine.

Slika 7: Drottningholm palača

Izvor 7: Stockholm 360, web stranica, www.stockholm360.net/list.php?id=drottningholm (20.05.2018.)

Gröna Lund je zabavni park u Stockholmu. Nalazi se na morskoj strani otoka Djurgården. Poprilično je malen za razliku od ostalih zabavnih parkova zbog svoje središnje lokacije koja ograničava širenje parka. Park ima više od trideset atrakcija i popularno je mjesto održavanja koncerata u ljetnim mjesecima. Osnovao ga je 1883. godine James Schultheiss. Najstariji je zabavni park u Švedskoj.

Slika 8: Gröna Lund

Izvor 8: My City Highlight, web stranica, www.mycityhighlight.com/stockholm-33/amusement-park-grona-lund-15616 (20.05.2018.)

Nobelov muzej, zajedno sa švedskom akademijom i Nobelovom knjižnicom, nalazi se u bivšoj zgradi burze koja zauzima sjevernu stranu trga Stortorget u Gamla stanu, starom gradu u središnjem Stockholmu. Posvećen je Nobelovoj nagradi i nobelovcima od 1901. godine do danas. Muzej nastoji održati sjećanje na nobelovce i njihova postignuća, kao i na Nobelovu

nagradu i samog Alfreda Nobela. Otvoren je u proljeće 2001. godine na 100. obljetnicu Nobelove nagrade.

Slika 9: Nobelov muzej

Izvor 9: Trip Expert, web stranica, www.tripexpert.com/stockholm/attractions/the-nobel-museum-2118648 (20.05.2018.)

ABBA Muzej otvoren je u Stockholmu 2013. godine te je ubrzo nakon otvorenja postao jedna od vodećih europskih turističkih atrakcija. Muzej je posvećen švedskoj legendarnoj glazbenoj grupi ABBA. Stalni postav muzeja čine suveniri poput pozornice, instrumenata, zlatnih ploča, nagrada i još mnogo toga. No, muzej poziva i na interaktivni doživljaj pa tako posjetitelji mogu pjevati, plesati, miješati glazbu te isprobavati virtualne pozornice. Postoji mogućnost za snimanje svojih vlastitih izvedbi koje se kasnije mogu preuzeti s web stranice muzeja. Zanimljivi eksponat muzeja je telefon čiji broj znaju samo članovi grupe, tako da ukoliko telefon zazvoni, netko se od posjetitelja može javiti i osobno porazgovarati s nekim od članova grupe.

Slika 10: ABBA muzej

Izvor 10: Land Lopers, web stranica, landlopers.com/2016/02/24/abba-museum (20.05.2018.)

Fotografiska, muzej fotografije, je jedno od najvećih mjesta na svijetu posvećeno suvremenoj fotografiji kao i jedna od najpopularnijih atrakcija u Stockholmu. Muzej su osnovala braća Per i Jan Broman 2010. godine. Godišnje se prezentiraju četiri jedinstvene velike izložbe svjetskih fotografa i umjetnika te oko dvadesetak manjih izložbi. U muzeju se ujedno nalazi knjižara, suvenirnica, restoran i foto galerija. Tijekom cijele godine u muzeju se mogu pohađati tečajevi fotografije i radionice. Restoran "Fotografiske" nagrađen je kao drugi najbolji muzejski restoran na svijetu 2016. godine. Restoran je osvojio nagradu Zlatni dragulj, a vodi ga poznati kuhar Paul Svensson. Ovo je savršeno mjesto za uživanje u glazbi, umjetnosti i hrani u kreativnom okruženju.

Slika 11: Fotografiska, muzej fotografije

Izvor 11: Jimmy Nelson Online, web stranica, www.jimmynelson.com/media/images/vara-tjanster-fotografiska.jpg (20.05.2018.)

Kungsträdgården je park u središnjem Stockholmu. Kolokvijalno je poznat kao Kungsan. Središnja lokacija parka i njegovi vanjski kafići čine ga jednim od najpopularnijih mjesta za druženje i sastanke u gradu. Ljeti se u parku održavaju koncerti i mnogi drugi događaji na otvorenom, a tijekom zime park se pretvara u klizalište. Park je podijeljen na četiri različita područja: trg Charlesa XII., molinsku fontanu, trg Charlesa XIII. i fontanu Wolodarskog. Parkom upravlja i organizira događaje Stockholmska gospodarska komora.

Slika 12: Kungsträdgården

Izvor 12: Stockholm Today, web stranica, stockholmtoday.se/taste-stockholm-food (20.05.2018.)

Moderna Museet odnosno Muzej suvremene umjetnosti, nalazi se na otoku Skeppsholmenu u središtu Stockholma. Velike zbirke ovog državnog muzeja i privremene izložbe predstavljaju suvremenu umjetnost iz modernu klasiku. Muzej je otvoren 1958. godine, a 2009. godine dobio je podružnicu u Malmö-u, na jugu Švedske. U muzeju se nalaze djela suvremene umjetnosti Švedske i međunarodne umjetnosti, uključujući djela Pabla Picassa i Salvadora Dalija i modela Tatlinove kule. Zbirka muzeja uključuje i ključna djela umjetnika kao što su Marcel Duchamp, Louise Bourgeois, Niki de Saint Phalle, Henri Matisse i Robert Rauschenberg, kao i stalne akvizicije suvremenih umjetnika. Muzej ima park skulpturu na otoku s djelima kipara različitih nacionalnosti.

Slika 13: Moderna Museet

Izvor 13: Moderna Museet, web stranica, www.modernamuseet.se/stockholm/en/about (20.05.2018.)

Junibacken je zabavni park za djecu kojeg su osnovali Staffan Götestam, Fredrik Urström i Peder Wallenberg. Nalazi se na otoku Djurgården u središtu Stockholma. Službeno ga je otvorila Švedska kraljevska obitelj 8. lipnja 1996. godine. Park je Stockholmska peta po redu najposjećenija turistička atrakcija. Posvećen je švedskoj dječjoj kniževnosti, posebice Astridu Lindgrenu. Izvan zgrade nalazi se brojčani kip Lindgren. Junibacken sadrži najveću dječju knjižaru u cijeloj Švedskoj. Park također nudi kazalište, restoran i privremeni izložbeni prostor. Privremeni izložbeni prostor obično je posvećen jednom autoru ili liku te ostaje 11 mjeseci.

Slika 14: Junibacken

Izvor 14: Travelogged, web stranica, travelogged.com/2012/07/16/junibacken (20.05.2018.)

Švedski povijesni muzej je smješten u Stockholmu, a sadrži švedsku arheologiju i kulturnu povijest od mezolitika do danas. Osnovan 1866. godine, djeluje kao vladina agencija i zadužen je za očuvanje švedskih povijesnih predmeta, kao i za stvaranja znanja o povijesti dostupnim javnosti. Podrijetlo muzeja je zbirka umjetničkih i povijesnih predmeta koje su švedski vladari prikupili od 16. stoljeća. Muzej ima brojne stalne izložbe i svake godine održava posebne izložbe vezane uz aktualne događaje.

Slika 15: Švedski povijesni muzej

Izvor 15: Historiska Museet, web stranica, historiska.se/visit-us (20.05.2018.)

Muzej srednjovjekovnog Stockholma smješten je nedaleko od Kraljevske palače, a izgrađen je oko starih spomenika iskopanih u opsežnom arheološkom iskopu krajem sedamdesetih godina. Muzej omogućuje posjetiteljima da dožive srednjovjekovni Stockholm. Usmjeren je na ljude i prepričava priče iz svakodnevnog života ljudi iz tog vremena. Muzej organizira tematske izložbe s srednjovjekovnim naglaskom, predavanja, simpozije i programe. U sklopu muzeja nalazi se trgovina koja prodaje knjige s tematikom srednjeg vijeka, razglednice i nakit.

Slika 16: Dio postava Srednjovjekovnog Muzeja u Stockholmu

Izvor 16: Trip Advisor, web stranica, www.tripadvisor.se/LocationPhotoDirectLink-g189852-d208052-i43957374-Medieval_Museum-Stockholm.html (20.05.2018.)

Livrustkammaren je muzej koji se nalazi u Kraljevskoj palači u Stockholmu. Sadrži mnogobrojne dijelove koji su pripadali švedskoj vojsci u prošlosti te odore švedskih plemića. To je ujedno i najstariji muzej u Švedskoj kojeg je 1628. godine utemeljio kralj Gustavus Adolphus kad je odlučio da se njegova odjeća i oružje iz njegove borbe u Poljskoj treba sačuvati za potomstvo. Prije osnivanja muzeja, prostor je služio kao središnja oružarnicu zemlje. U muzeju se nalazi mnogo oružja i oklopa, kraljevskih kolica i haljina u rasponu od vjenčanja kralja Gustava III. do sadašnje kraljevske odjeće. Muzej sadrži izložbe o modi kroz povijest te tragičnim i dramatičnim trenucima. Jedan od takvih događaja zbio se kad se kralj Gustav III. ubio na balu opere 16. ožujka 1792. godine.

Slika 17: Livrustkammaren

Izvor 17: Livrustkammaren, web stranica, livrustkammaren.se/sv/evigt-liv-i-historien (20.05.2018.)

Princ Eugen's Waldemarsudde jedan je od najpopularnijih muzeja umjetnosti u Švedskoj, smješten na otoku Djurgårdenu u Stockholmu. Muzej se sastoji od glavne zgrade i palače sagrađene kao rezidencija princa Eugena. Kasnije je dodana i galerijska zgrada. U prizemlju palače posjetitelji mogu vidjeti zajednička područja domaćina princa Eugena koji su očuvani kao što su bili u njegovom vremenu. Gornji katovi zgrade i galerija prikazuju rad iz zbirke i privremene izložbe. Izložbe uključuju djela suvremenih umjetnika i umjetnika koji su bili suvremenici princa Eugena. Park i vrtovi popraćeni su skulpturama. Muzej je postao neovisna zaklada 1.srpnja 2007. godine s državnim potporama. Osnovna mu je zadaća briga i očuvanje objekata i zbirke te ih učiniti dostupnim posjetiteljima. Prinčevo opredjeljenje i posvećenost kulturi obilježili su otvorenost i velika svijest o suvremenoj sceni. Danas je cilj nastaviti razvijati tradiciju umjetničke izobrazbe koje je princ Eugen besprijevano održavao kao umjetnik, sakupljač i izvor inspiracije. Osnovne teme izložbi su slikarstvo od 1900. godine, rukotvorine i dizajn.

Slika 18: Prins Eugens Waldemarsudde

Izvor 18: Trip Advisor, web stranica, www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g189852-d244312-i72419088-Prins_Eugens_Waldemarsudde-Stockholm.html (20.05.2018.)

Millesgården je umjetnički muzej s parkom skulptura smješten u općini Lidingö, u blizini Stockholma, a do 1931. godine bio je dom i studio švedskog umjetničkog para Olge i Carla Milles-a. Bračni par kupio je zemljište s namjerom izgradnje kuće za svoje umjetničke studije. Kuću je dizajnirao arhitekt Carl M. Bengtsson i dio koji je dagrađen 1908. godine Tijekom sljedećeg pola stoljeća Millesgården je proširen i razvijen u suradnji s Carlovim polubratom, arhitektom Evertom Millesom. Godine 1936. muzej je postao fondacija te je darovan švedskom narodu. Danas je muzej jedna od najpoznatijih švedskih turističkih atrakcija te ga svake godine posjeti preko tisuće posjetitelja. Otvoren je tijekom cijele godine, a namjera mu je, uz pomoć izložbi i raznih drugih aktivnosti, održavati duh Carla Milles-a.

Slika 19: Millesgården

Izvor 19: Stockholm Pass, web stranica, www.stockholmpass.com/stockholm-attractions/millesgarden.html (20.05.2018.)

Djurgården je otok smješten u središtu Stockholma te je dom povijesnim građevinama i spomenicima, muzejima, galerijama i zabavnom parku Gröna Lund, muzeju na otvorenom Skansen, maloj stambenoj četvrti Djurgårdsstaden, luci za jahte te brojnim šumama i livadama. Djurgården je jedan od omiljenih i zabavnih područja i turističkih odredišta Stockholma, privlačeći više od 10 milijuna posjetitelja godišnje, od kojih 5 milijuna dolaze posjetiti muzeje i zabavni park. Otok pripada Nacionalnom parku grada koji je osnovan 1995. godine.

Slika 20: Djurgården

Izvor 20: Visit Stockholm, web stranica, www.visitstockholm.com/see--do/attractions/djurgarden (20.05.2018.)

Nordijski muzej posvećen je kulturnoj povijesti i etnografiji Švedske iz ranog modernog doba do suvremenog razdoblja. Nalazi se na otoku Djurgårdenu u Stockholmu. Osnovao ga je Artur Hazelius krajem 19. stoljeća. Muzej ima više od 1,5 milijuna predmeta u svojim zbirkama, uključujući građevine kao što su farma Julita u Södermanlandu, Svindersvik u Nacki, palača Tyresö u Tyresö-u i farmu kapelana u Himmatbergi kod Enköpinga. Muzejska arhiva također obuhvaća opsežnu zbirku dokumenata i oko 6 milijuna fotografija iz 1840. godine do danas. Biblioteka muzejskih istraživanja sadrži 3800 polica metara književnosti iz 16. stoljeća pa nadalje.

Slika 21: Nordijski muzej

Izvor 21: Visit Stockholm, web stranica, www.visitstockholm.com/see--do/attractions/nordiska-museet (20.05.2018.)

Riddarholm crkva je pokopna crkva švedskih monarha. Nalazi se na otoku Riddarholmen, u neposrednoj blizini Kraljevske palače u Stockholmu. Skupština je raspuštena 1807. godine, a danas se crkva koristi samo za ukop i komemoracijske svrhe. Crkva je jedna od najstarijih zgrada u Stockholmu, neki dijelovi su izgrađeni u 13. stoljeću kad je bila samostan. Nakon protestantske reformacije, samostan je zatvoren i zgrada je postala protestantska crkva. Kada umre „Vitez Reda“, u crkvi je obješen grb, a tijekom sprovoda crkveno zvono zvoniti bez stanke od 12:00 do 13:00 sati.

Slika 22: Riddarholmskyrkan

Izvor 22: Trip Advisor, web stranica, www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g189852-d244315-i267956274-Riddarholm_Church_Riddarholmskyrkan-Stockholm.html (27.05.2018.)

Ericsson Globe izvornog imena Stockholm Globe Arena, zatvorena je arena koja se nalazi u Stockholmu. To je najveća kuglasta zgrada na zemlji, a dvije i pol godine trajala je njezina gradnja. Oblikovana poput velike bijele kugle s promjerom od 110 metara i unutarnjom visinom od 85 metara, mjesto je koje prima čak 16 000 gledatelja i u kojem se održavaju koncerti i razna druga događanja. Arena služi i za utakmice hokeja na ledu. Kuglasti oblik predstavlja Sunce u švedskom Sunčevom sustavu, najvećem svjetskom modelu Sunčevog sustava. Arena je otvorena 19. veljače 1989. godine, a prvi veliki sportski događaj bio je Svjetsko prvenstvo u hokeju na ledu 1989. godine. Švedska telekomunikacijska tvrtka Ericsson stekla je prava na arenu 2009. godine te je od taa arena poznata pod nazivom „Ericssonov globus“.

Slika 23: Ericsson Globe

Izvor 23: Qfree, web stranica, www.q-free.com/reference/ericsson-globe-sweden (27.05.2018.)

U sklopu Ericsson Globe-a je i SkyView; popularna svjetska turistička atrakcija koja vodi posjetitelje do vrha Ericsson Globe arene. Gondola omogućava pogled na cijeli Stockholm sa 130 metara nadmorske visine. Tura traje oko 30 minuta, a dvije gondole polaze s odredišta svakih 10 minuta. Posjetitelji mogu također uživati u restoranu, kafiću i suvenirnici u sklopu ove atrakcije.

3.3.2. Istočni Svealand

Istočni Svealand je regija koja se nalazi nedaleko od Stockholma, a karakteriziraju je zeleni otoci, blistave uvale, prekrasni dvorci i mali drveni gradovi s kulturnom baštinom kojoj prethode Vikinzi. S Stockholmom u središtu, ovdje živi jedna trećina stanovnika Švedske. Gradovi po kojima je ova regija poznata su Uppsala i Sigtuna.

Uppsala je studentski grad udaljen 70 km od Stockholma. Poznat je po najstarijem sveučilištu u Skandinaviji tzv. „Švedski Oxford” koje je osnovano 1477. godine. Četvrti je najveći grad po broju stanovnika. Uppsala je također središte Švedske crkve. Katedrala Uppsala najveća je

katedrala u Skandinaviji smještena u gradu Uppsala. Katedrala je izgrađena u francusko-gotičkom stilu. Dizajnirali su je francuski arhitekti.

Slika 24: Uppsala

Izvor 24: SNIH, web stranica, www.snih.org/everything-registration- uppsala (27.05.2018.)

U sklopu katedrale nalazi se muzej koji je otvoren za posjetitelje. U muzeju se mogu pogledati tijela biskupa iz 13. stoljeća, Marijanska crkva iz 15. stoljeća, zlatna haljina kraljice Margarete. Haljina je jedina sačuvana večernja haljina iz srednjeg vijeka. Također tu se nalaze i najstariji srebrni katedralni objekt i predmeti iz kraljevskih grobnica. U jesen, zimu i proljeće posjetiteljima se nudi obilazak i razgledavanje katedrale s vodičem na engleskom jeziku jednom mjesečno. U Uppsali djeluje Kraljevsko znanstveno društvo.

Sigtuna je jedan od najstarijih gradova u Švedskoj, osnovan oko 970. godine. Ima karakter grada vrta, sa svojim malim kućama iz 18. i 19. vijeka, od kojih su mnoge drvene. U ljetnim mjesecima posjećuje ju mnoštvo turista koji obilaze ruševine triju crkvi. Jedna od znamenitosti je i gradska vijećnica iz 1744. godine koja se nalazi na glavnom trgu.

Slika 25: Ruševine nekadašnje crkve Sv. Olafa iz oko 1100. g.

Izvor 25: Expedia, web stranica, www.expedia.com/pictures/stockholm/sigtuna.d603182/historical (27.05.2018.)

3.3.3. Istočni Götaland

Čine ga tri pokrajine: Östergötaland, Småland i Öland od kojih svaka ima svojstven karakter. Östergötaland je poljoprivredno središte Švedske, Småland je centar staklarske proizvodnje, a Öland privlači ljubitelje sunca i prirode. Zanimljivost ove regije je Divlji park Kolmården, odnosno zoološki vrt otvoren 1965. godine s pogledom na zaljev Bråviken u gradu Norrköpingu. To je ujedno i najveći zoološki vrt u Skandinaviji koji uključuje i prvi dupinarij u Skandinaviji otvoren 1969. godine s svakodnevnim prikazivanjem te prvi svjetski kabelski auto safari. Stanovnici Divljeg parka su i ptice grabljivice te tuljani koji imaju svoju predstavu, tzv. „Sälshow“. Posjetitelji mogu isprobati vožnju „vlakom smrti“ nazvanom „The Dolphin Express“. U parku se nalaze dva slona darovana kralju Švedske od strane Tajlanda.

Dvorac Kalmar smješten je u Kalmarskoj luci, na poluotoku u Baltičkom moru nasuprot otoka Öland. Kalmar je i istoimeni grad u kojem se nalazi dvorac. Najbolje je očuvani renesansni dvorac u Sjevernoj Europi. Imao je važnu ulogu u povijesti Švedske u srednjem vijeku u periodu Kalmarske unije. U Kalmarskom dvorcu stvorena je Kalmarska unija – zajednica Danske, Norveške i Švedske (uključujući i Finsku). Bio je to jedan od najznačajnijih povijesnih događaja u Skandinaviji. Danas je jedan od najbolje očuvanih švedskih renesansnih dvoraca i otvoren je za javnost.

Slika 26: Dvorac Kalmar

Izvor 26: Fortresses, web stranica, www.fortresses.co.uk/?feature=31 (27.05.2018.)

Göta kanal je vodni kanal dugačak 190,5 kilometara, od kojih je 87,3 kilometra ručno iskopano. Proteže se od grada Sjötorpa na istočnoj obali jezera Vänern kroz manja jezera Boren, Roxen i Viken sve do dvorca Mem kod Söderköpinga i ulijeva se u Baltičko more. Smatra se jednim od najvećih švedskih građevinskih projekata svih vremena. Ideja za gradnju javila se kako bi brodovi koji su morali ploviti preko Öresunda i danskih voda do Baltičkog mora, izbjegli plaćanje carine u Danskoj tako što će ploviti kroz švedsko područje sve do mora. Kanal je postao popularna turistička atrakcija. Uvedene su turističke linije Stockholm – Göteborg kroz kanal, a potrebna su čak četiri dana da bi se proputovao cijeli kanal.

Slika 27: Točka Göta kanala

Izvor 27: Dacke Buss, web stranica, www.dackebuss.se/gota-kanal-med-clottea-och-brunneby-musteri (27.05.2018.)

Astrid Lindgren's Värld je zabavni tematski park i kamp smješten u Vimmerby-u, rodnom gradu pisca Astrid Lindgren-a. Na 130.000 kvadratnih metara posjetitelji mogu upoznati sve likove iz Astridovih knjiga osobno. Sve je izgrađeno na način kako je opisano u njegovim knjigama. Djeca mogu uživati u pričama o Pipi Dugoj Čarapi kao i mnogim drugim likovima. Park je otvoren u ljetnim mjesecima, od svibnja do kolovoza. Tijekom ljetne sezone, izvedbe se održavaju svaki dan, na pozornici te improvizirano u cijelom parku. Susret s okolinim i interakcija s poznatim likovima čine važan dio ponude.

Slika 28: Astrid Lindgren's Värld

Izvor 28: Vimmerby, web stranica, www.vimmerby.com/en/astrid-lindgrens-world (27.05.2018.)

3.3.4. Gotland

Kao švedski najveći otok, Gotland je popularno turističko odmaralište poznato po umjerenoj klimi i pješčanim plažama koje su često uspoređivane s mediteranskim. Ovdje je smješten Visby, švedski najbolje očuvani srednjovjekovni grad. On je ujedno i srce Gotlanda. Turisti ovdje mogu pronaći i impresivne ruševine crkve Sankta Karin, kao i mnoge druge srednjovjekovne crkve.

Slika 29: Plaža na otoku Gotland

Izvor 29: Berlin Agenten, web stranica, blog.berlinagenten.com/2015/10/19/global-destination-gotland (27.05.2018.)

3.3.5. Južni Götaland

Skåne i Blekinge, dvije najjužnije pokrajine ove regije, zajedno s gradom Malmö čine regiju Južni Götaland. Gradovi po kojima je poznata ova regija su već spomenuti Malmö, Lund i Karlskrona.

Lund je grad koji se nalazi u županiji Skåne. Lundska sveučilište jedan je od simbola grada. Sveučilišno obrazovanje, istraživanje, velika studentska populacija i studentska tradicija daju mu status studentskog grada. Jedna od zanimljivosti za turiste je i Lundska katedrala koja je ujedno i sjedište biskupa Lunda u Švedskoj.

Malmö je treći grad po veličini u Švedskoj, glavni je i najveći grad županije Skåne. Grad sadrži mnoge povijesne građevine i parkove, a od izgradnje Oresundskog mosta Malmö je doživio veliku preobrazbu s arhitektonskim razvojem te je privukao nove biotehnološke i informatičke tvrtke. Najposjećenija turistička mjesta u Malmö-u su: Oresundski most, Turning Torso, Malmöhus dvorac i Folkets park.

Turning Torso u prijevodu, „Vrteći Torzo”, je neo-futuristički stambeni neboder i najviša zgrada u Skandinaviji. Doseže visinu od 190 metara sa 54 kata i 147 stanova. Smješten je u Malmö-u. Projektiran je od strane španjolskog arhitekta, građevinskog inženjera, kipara i slikara Santiaga Calatrave. Smatra se prvim upletenim neboderom u svijetu.

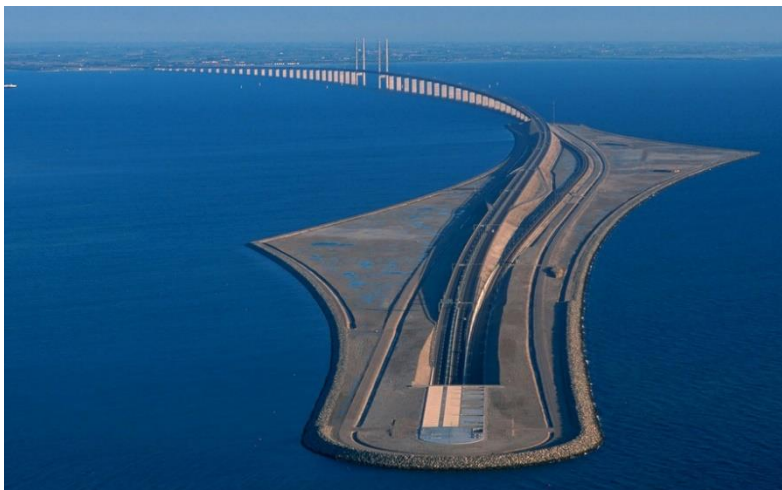
Slika 30: Turning Torso, Malmö

Izvor 30: Architect Magazine, web stranica, www.architectmagazine.com/project-gallery/turning-torso_o (27.05.2018.)

Oresundski most najduži je kombinirani cestovni i željeznički most-tunel nad Oresundskim tjesnacem koji povezuje Švedsku i Dansku, odnosno dva glavna gradska područja, Malmö i Kopenhagen. To je ujedno i najduži most na svijetu koji prelazi neku državnu granicu. Na polovici mosta između dva kopna nalazi se umjetni otok Peberholm gdje ujedno i završava mostovni dio konstrukcije te počinje tunelski dio. Otok pripada Danskoj, nenaseljen je i na njemu se nalazi prirodni rezervat. Između otoka Peberholma i najbližeg danskog kopna nalazi se tunel Drogden. Dugačak je 4050 metara, od čega se 3510 metara nalazi ispod mora. Tunel je izgrađen zbog prevelike blizine aerodroma u Kopenhagenu zbog čega nije bilo moguće nastaviti postojeću mostovnu konstrukciju. Izgradnja mosta počela je 1995. godine, a most je službeno otvoren i pušten u promet 1. srpnja 2000. godine.

Slika 31: Oresundski most

Izvor 31: Putoholičari, web stranica, <http://www.putoholicari.rtl.hr/velicanstveni-oresundski-most-29035/> (27.05.2018.)

Malmöhus dvorac jedan je od najstarijih renesansnih utvrda u Skandinaviji. Dvorac je izgrađen sredinom 1400. godine kada su Danska, Švedska i Norveška imale jednog zajedničkog vladara. Nakon raspada te zajednice, Malmö je ostao dio Danske, a 1542. godine danski kralj Kristian III. obnovio je dvorac u svom sadašnjem obliku, s crvenim krovovima koji su branili gradsku zapadnu stranu. Kasnije, kad je Švedska stekla kontrolu nad regijom, počelo se raditi na još složenijim obrambenim sustavima kako bi se obranili od Danaca, uključujući i duboki jarbol koji se može i danas vidjeti. Unatoč najvećim naporima danske snage nisu nikada uspjele preoteti dvorac i grad je od tada bio švedski. Danas je dvorac Malmöhus vjerojatno najuglednija atrakcija grada. Muzej ima galeriju koja prikazuje izložbe fotografija i nordijsku umjetnost, a vrhunac posjete je sama zgrada dvorca koja nudi mnoga zanimljiva mjesta.

Slika 32: Malmöhus dvorac

Izvor 32: Foto Bloggarna, web stranica, www.fotobloggarna.se/byggnader/malmohus-slott/attachment/malmohus-slott-4 (27.05.2018.)

Folkets park ili u prijevodu sa švedskog jezika Narodni Park, urbani je park smješten u Malmö-u i često je prepun ljudi. Ne ulazi u istu kategoriju ostalih parkova u gradu zbog svoje specifičnosti. Švedska Socijal-demokratska stranka kupila je park od privatnog vlasnika 1891. godine i zatim ga otvorila za stanovnike Malmö-a, stvarajući tako zeleni prostor u kojem bi svi mogli uživati. Danas se nudi pristojna količina stvari za vidjeti i raditi u parku, pogotovo za malu djecu. Tijekom ljetnih mjeseca mogu skakati na male dvorce i utrkiavati se triciklima trkačkom stazom. Na sredini parka nalazi se golf teren i mjesta za obiteljske predstave. U parku se nalazi mali centar za gmizavce – Terarij. Posjetitelji mogu doživjeti prašumu, vidjeti divovske kornjače i neočekivano - male klokane. Folkets park nije samo za djecu. U blizini

parka nalazi se „Moriska Paviljongen“, paviljon orijentalnog stila u kojem se održavaju koncerti i klubske večeri.

Slika 33: Folkets Park, Malmö

Izvor 33: Cool Minds, web stranica, coolminds.se/cool-minds-folkets-park (27.05.2018.)

Karlskrona je sjedište županije Blekinge i njezin najveći i glavni grad. Grad je poznat kao jedini barokni grad Švedske. Tu se nalazi i jedina preostala pomorska baza Švedske, a ujedno je i sjedište švedske obalne straže. Dva najbitnija muzeja su Pomorski muzej i muzej Blekinge-a.

Pomorski muzej je najposjećeniji muzej Karlskone s oko 250 000 posjetitelja godišnje (domaćih i inozemnih), u kojem je predstavljena povijest švedske mornarice. Uz izložbe, muzej sadrži zbirke objekata, arhive crteža, fotografski arhiv i knjižnicu. Muzej je također uključen u istraživanje.

Slika 34: Pomorsku muzej u Karlskroni

Izvor 34: Visit Karlskrona, web stranica, www.visitkarlskrona.se/en (27.05.2018.)

3.3.6. Göteborg

Göteborg je drugi po veličini grad u Švedskoj, a ujedno je i najveća švedska pomorska luka. Dom je mnogim studentima budući da se u gradu nalazi Sveučilište Göteborg i Chalmers Tehnološko Sveučilište. More, trgovina i industrijska povijest grada očituje se u kulturnom životu stanovnika ovog grada. Također je popularno odredište za turiste na švedskoj zapadnoj obali. Atrakcije koje privlače turiste su: Liseberg, Universum, Volvo muzej, Skansen Kronan, Göteborg muzej umjetnosti, Slottsskogen i Trädgårdsföreningen.

Liseberg je zabavni park u Göteborgu. Otvoren je 1923. godine te je jedan od najposjećenijih zabavnih parkova u cijeloj Skandinaviji privlačeći oko tri milijuna posjetitelja godišnje. Među zanimljivim atrakcijama drveni valjak „Bryder“ dvaput je proglašen kao najbolji pravi drveni valjak na svijetu u velikoj međunarodnoj anketi. Sam park je izabran kao jedan od prvih deset najzabavnijih parkova na svijetu. Osim ljetne sezone, park je otvoren tijekom studenog i prosinca kada se održava Noć vještica i Božićni sajam.

Slika 35: Liseberg

Izvor 35: The Crazy Tourist, web stranica, www.thecrazytourist.com/25-best-things-göteborg-sweden (27.05.2018.)

Universum je muzej znanosti u Göteborgu i najveći znanstveni centar Skandinavije otvoren 2001. godine. Podijeljen je u šest dijelova od kojih svaki sadrži eksperimentalne radionice, zbirku gmazova, riba i insekata. Muzej povremeno daje švedskim učenicima srednjih škola priliku za raspravu s dobitnicima Nobelove nagrade i profesorima. Obilazeći muzej kroz katove, posjetitelji mogu doživjeti tropsku prašumu, pješačenje kroz kišnu špilju, ogromne akvarije i puno uzbudljivih eksperimenata. Akvariji Universum-a imaju više od tri milijuna litara vode. Kroz šesnaest metara dugačak i četiri metara visok panoramski zaslon posjetitelji mogu vidjeti ribu koja živi u Sjevernom moru i uz švedsku obalu.

Slika 36: Universum Göteborg

Izvor 36: Universum, web stranica, www.universeum.se/sv (27.05.2018.)

Volvo muzej nalazi se u Göteborgu, a posjetiteljima omogućuje uživanje kroz Volvo povijest i baštinu sve od njezinih početaka 1927. godine do danas. Volvo je jedna od najuspješnijih i svjetskih poznatih tvornica automobila i drugih vozila. Kolekcija muzeja obuhvaća širok raspon osobnih automobila, autobusa, kamiona, brodskih motora i građevinske opreme. Suvenirnica Volvo muzeja nudi sve od odjeće i pribora do knjiga, igračaka, kolekcionarskih modela i klasičnih reklamnih plakata - savršenih darova za ljubitelje Volva svih godina. Neki od proizvoda nisu dostupni nigdje drugdje. Namjera muzeja je sačuvati povijest Volva i učiniti ga poznatim javnosti.

Slika 37: Volvo muzej

Izvor 37: Stromma, web stranica, www.stromma.se/de/gothenburg/schenswurdigkeiten/museen/volvo-museum (27.05.2018.)

Skansen Kronan tvrđava je smještena u središtu Göteborga, na brežuljku u gradskoj četvrti Haga. Izgrađena je kao dio obrane protiv mogućeg danskog napada s juga, no nikad nije bila napadnuta, a unutrašnji topovi nisu nikad bili korišteni. Tvrđava se koristila kao vojni muzej do 2004. godine, a danas je privatni objekt za konferencije i privatne zabave.

Slika 38: Skansen Kronan

Izvor 38: The Biveros Effect, web stranica, biveros.se/goteborg (27.05.2018.)

Muzej umjetnosti Göteborg nalazi se u Götaplatsen ulici, u Göteborgu. Muzej ima najljepšu svjetsku zbirku nordijske umjetnosti krajem 19.stoljeća. Vrhunac je raskošno uređena galerija Fürstenberg, nazvana po vodećem donatoru umjetnosti u Göteborgu, Pontusu Fürstenbergu i njegovoj supruzi Göthildi. Među umjetnicima koji su bili izloženi su P.S. Krøyer, Carl Larsson, Bruno Liljefors, Edvard Munch i Anders Zorn. Muzej također ima djela starije i suvremene umjetnosti, nordijske i međunarodne. Zbirka djela uključuje Monet-a, Picasso-a i Rembrandt-a. Muzej je dobio tri zvjezdice u „Michelin Green Guide Scandinavia“. Muzejska zgrada izgrađena je za međunarodnu izložbu 1923. godine arhitekta Sigfrid Ericsson-a obilježavajući tako 300. godišnjicu grada. Zgrada predstavlja monumentalni neoklasički stil u nordijskoj arhitekturi. Izgrađena je od žute opeke nazvanom „Göteborg cigla“ zbog čestog korištenja tog materijala u gradu.

Slika 39: Muzej umjetnosti Göteborg

Izvor 39: Avenyn, web stranica, www.avenyn.se/goteborg-konstmuseum-byggnadsminneforklarat (27.05.2018.)

Slottsskogen je 137 hektara veliki park smješten u središtu Göteborga koji nudi širok spektar aktivnosti za posjetitelje. U parku se nalazi zoološki vrt sa poznatim švedskim životinjama, ribnjak s pingvinima i tuljanima, švedska baština s malim kućama iz različitih županija, nogometno igralište i teren za frizbi. Slottsskogen je također domaćin festivala „The Way Out West“ koji se održava jednom godišnje.

Slika 40: Slottsskogen, Göteborg

Izvor 40: Göteborg stad, web stranica, goteborg.se/wps/portal/enhetssida/slottsskogen/djurpark (27.05.2018.)

Trädgårdsföreningen je jedan od najbolje očuvanih parkova iz 19. stoljeća u Europi. Park je oaza zelenila u srcu Göteborga, mjesto za opuštanje i osvježenje. Posjetitelji ovdje mogu uživati u vrtu ruža s oko 4000 ruža od 1900 vrsta. Vrt je nagrađen zvijezdama u "Michelin Green Guide-u". U parku se nalazi i kuća palmi iz 19. stoljeća, staklenici, skulpture i restoran.

Slika 41: Trädgårdsföreningen

Izvor 41: Livity, web stranica, www.livity.se/jul-palmhuset-tradgardsforeningen-goteborg (27.05.2018.)

3.3.7. Zapadni Götaland

Proteže se kroz četiri pokrajine Dalsland, Bohuslän, Västergötland i Halland koje karakteriziraju ovu regiju privlačnom i raznolikom. Na zapadu ove regije Švedska graniči sa susjednom Norveškom, na sjeveru se nalaze velike šume nalaze koje se prostiru sve do jezera Vättern na istoku. Ovdje se nalazi i najveće švedsko jezero – Vänern. Vožnja je najbolji način da se istraži Zapadni Gotaland. Brodski izleti popularni su način među turistima za razgledavanje malih otoka i ribarskih zaseoka duž obale u Bohuslänu, dok se u pogledu i krajolicima jezera Vättern i Vänern može uživati s trajekta. Koster Otoci poznati su po svojoj ljepoti i flori te čine prirodni rezervat. Turistima su privlačne granitne stijene koje krasi ove otoke te su idealne za sunčanje. Pitoreskna sela Fjällbacka i Gullholmen privlače svojim izgledom te su odlična mjesta za odmor, ribolov, plivanje i vožnju brodovima.

Slika 42: Koster otoci

Izvor 42: Light Vision Pro, web stranica, www.lightvisionpro.se/sidor/koster.aspx (27.05.2018.)

3.3.8. Zapadni Svealand

Värmland, Närke i Dalarna sa svojom bogatom ruralnom baštinom, šarenim narodnim nošnjama, crveno obojanim drvenim kućama i pastoralnim scenama privlačili su turiste davno prije početka i pojave turizma u ovoj regiji. Velike vodene površine dominiraju ovim područjem. Zapadni Svealand poznat je po godišnjoj skijaškoj utrci, festivalima povodom švedskog praznika „Midsommar“, kao i po svojoj industrijskoj baštini utemeljenoj na rudarstvu i industriji. Turistima je privlačna tura po jezerima Fryken te dvorac Örebro koji se nalazi u istoimenom gradu na rijeci Svårtan koja protječe kroz srce grada. Sjeverni dio regije uz jezero Siljan karakteriziraju mnoga sela i farme gdje je švedski bogati folklor i danas živ. Ovdje se nalazi i medvjeđi park Orsa Grönklitt koju nudi posjetiteljima susret lice u lice s medvjedom, vukom ili lisicom.

Slika 43: Örebro dvorac

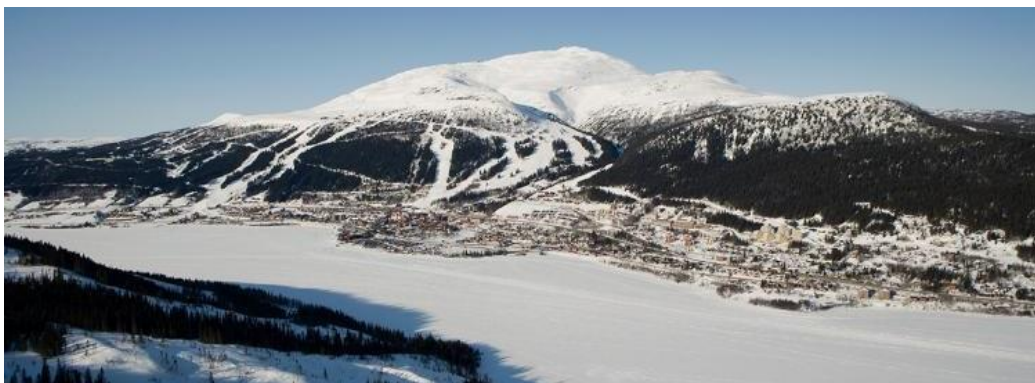

Izvor 43: Spotting History, www.spottinghistory.com/view/1318/orebro-castle (27.05.2018.)

3.3.9. Južni Norrland

U ovoj regiji nazire se švedska „divlja strana“; beskrajne borove šume, udaljena planinska sela i brdski pašnjaci koji se koriste za uzgoj sobova od strane autotohnih naroda – Sami-ja. Obalne provincije Gästriklanda i Hälsinglanda dom su raznolikoj ruralnoj kulturi oživljenoj s tradicionalnom folklornom glazbom i plesom. Visoka Obala privlači posjetitelje svojim otočnim arhipelagom dostupnim trajektima i mostovima, a planinske provincije Jämtlanda i Härjedalena nude otvorene, divlje prostore za skijanje i planinarenje. Atrakcija za turiste je i Jamtli – muzej na otvorenom koji prikazuje egzibicije ruralnog života prošlog stoljeća, a ovdje se nalazi i najpoznatije švedsko skijalište Åre.

Slika 44: Åre

Izvor 44: Ski Safari, web stranica, www.skisafari.com/sweden/are (27.05.2018.)

3.3.10. Sjeverni Norrland

Sjeverni Norrland je ogromna, gotovo netaknuta regija s mračnim i dugim zimama koje se kompenziraju ljetnim ponoćnim suncem. Ovo je „elementarna“ švedska regija s gustim borovim šumama i stjenovitim planinama te vrlo malo naseljenih područja. Unatoč tome, ovdje se nalazi najsunčanije mjesto u cijeloj Švedskoj – Piteå, poznata po dugim ljetnim danima i pješčanim plažama.

Ledeni hotel je svjetski poznata atrakcija, hotel koji se obnavlja svake zime od leda iz lokalne rijeke. Ledeni hotel nalazi se u mjestu Jukkasjärvi na sjeveru Švedske. Sagrađen je od 10.000 tona kristalno čistog leda iz rijeke Torne i 30.000 tona snijega koji je osigurala „majka priroda“. Gosti spavaju u termalnim vrećama za spavanje prekrivenim sobovom kožom. No, oni koje žele mogu dobiti i tople sobe. Hotel je prepun umjetničkih djela, skulptura od leda koje su izrađivali poznati i priznati umjetnici iz cijelog svijeta. Otvoren je sve dok mu vremenske prilike dopuštaju, a to je najčešće od sredine prosinca do početka svibnja. Hotelski restoran nudi posjetiteljima tradicionalna jela pripremljena od lokalno uzgojenih namirnica, a u smrznutom baru nazvanom „Ledeni bar“, gosti mogu uživati u koktelima posluženima u čašama izrađenim od leda. Okolica hotela popularna je među ljubiteljima zimskih aktivnosti na otvorenom, poput vožnji na sanjkama koje vuku psi, izleta na sanjkama koje vuku sobovi i obilazaka na snježnim motornim sanjkama. Tijekom ljetnih mjeseci, gosti mogu doživjeti ponoćno Sunce.

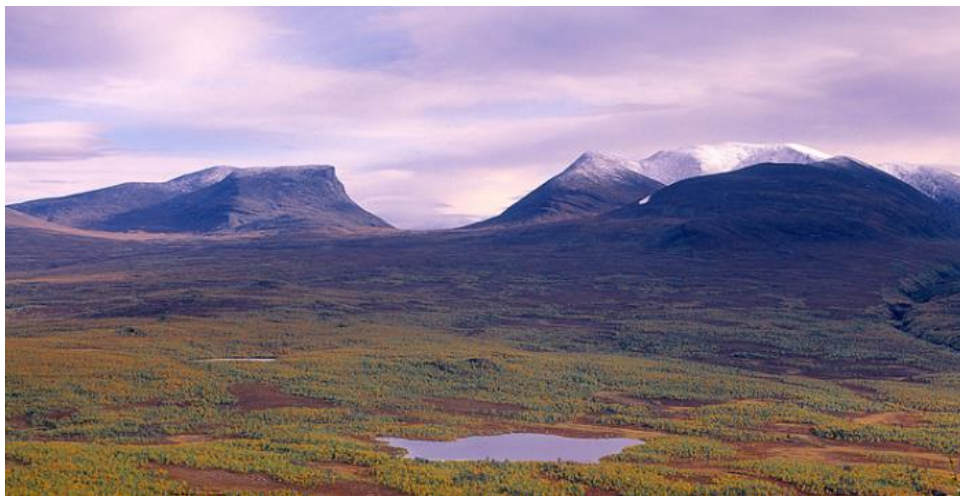
Slika 45: Ledeni hotel

Izvor 45: Arctic Direct, web stranica, www.arcticdirect.co.uk/package/icehotel-3-night-package (27.05.2018.)

Nacionalni Park Abisko osnovan je 1909. godine u švedskoj pokrajini Laponi u blizini granice s Norveškom, a pripada Općini Kiruna, najsjevernijoj i najvećoj općini Švedske. Prostire sena obalama Torneträska, jednog od najvećih švedskih jezera gdje se nalazi selo Abisko po kojem je i nazvan. Svrha Nacionalnog parka Abisko bila je „sačuvati područje sjeverne nordijske pale prirode u izvornom stanju i kao podsjetnik na znanstvena istraživanja“. Regija se pokazala od velikog znanstvenog interesa, što dokazuje i Abisko znanstvenoistraživački kolodvor koji postoji za proučavanje tog područja. Nadalje, nacionalni park bio je predviđena turistička atrakcija. Abisko je također dom Abisko znanstveno istraživačke postaje, prvi osnovan 1903. godine 31 kilometar zapadno od Abiska.. Nakon požara 1910. godine izgrađena je nova stanica na svom sadašnjem mjestu u Abisku 1912. godine i otvorena 1913. godine. Istraživačka stanica koristi se prvenstveno za biološka, klimatska, ekološka te geološka istraživanja i sadrži laboratorije na licu mjesta, kao i terenske istražne stanice izvan terena. Nacionalni park poznat je po skijanju i ostalim zimskim sportovima te svojim posjetiteljima nudi smještaj, hranu i druge pogodnosti.

Slika 46: Nacionalni Park Abisko

Izvor 46: National Parks of Sweden, web stranica, www.nationalparksofsweden.se/choose-park---list/abisko-national-park (27.05.2018.)

Nacionalni park Sarek jedan je od najstarijih nacionalnih parkova u Europi osnovan između 1909. i 1910. godine. Nalazi se u općini Jokkmokk, u Laponiji, na sjeveru Švedske. Najznačajnije značajke nacionalnog parka su šest švedskih trinaest vrhova preko 2000 metara smještenih unutar granica parka. Među njima je i druga najviša planina u Švedskoj, Sarektjåkkå, a maslina Áhkká nalazi se neposredno ispred parka. Park ima oko 200 vrhova visokih preko

1800 m, od kojih 82 ima imena. Nacionalni park Sarek ima oko 100 glečera. Popularno je područje za planinare i planinarenje. U parku se nalazi i zvjezdarnica Pårte.

Slika 47: Nacionalni park Sarek

Izvor 47: Nacional Parks of Sweden, web stranica, www.nationalparksofsweden.se/choose-park---list/sarek-national-park (27.05.2018.)

Kungsleden je još jedna od zanimljivosti koju krasi ova regija. To je Švedska najduža staza za penjanje dugačka 400 km. U mjestu Arvidsjaur posjetitelji mogu saznati mnogo toga o Samijima, autohtonom narodu u Švedskoj, te njihovom karakterističnom crvenom selu drvenih koliba.

Slika 48: Kungsleden

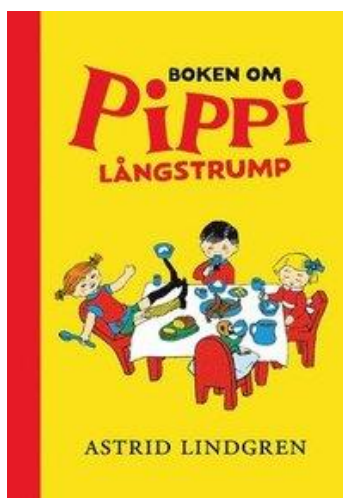

Izvor 48: Mac's Adventure, web stranica, www.macsadventure.com/walking-holidays/adventure-of-the-week-kungsleden (27.05.2018.)

3.4. Zanimljivosti

Pipi Duga Čarapa (Pipi Långstrump) je bila neobična djevojčica koja je živjela u malom švedskom selu, u kući koju je djelila sa majmunom i konjem, a koja nije željela odrasti. Njezino neobično razumijevanje svijeta koje ima u odnosu na Tomija, Anikku i ostale prijatelje odražavalo je njezinu posebnost. Od svojih vršnjaka razlikovala se i izgledom, a njezina narančasta kosa ispletana u pletenice postala je kulturnom ikonom dječje literature. Pipi Duga Čarapa diljem svijeta potaknula je mnoge generacije djevojčica da se više zabavljaju i vjeruju u sebe. Autorica Astrid Lindgren izdala je 11 knjiga o Pipi Dugoj Čarapi koje su prevedene na čak 64 jezika. Danas se lik Astrid Lindgren i Pipi Duge Čarape nalazi na novčanici od 20 švedskih kruna.

Slika 49: Naslovnica knjige „Pipi Duga Čarapa”

Izvor 49: Bokus, web stranica, www.bokus.com/bok/9789176111833/boken-om-pippi-langstrump (27.05.2018.)

Polarna svjetlost je svjetlosna pojava u visokim slojevima atmosfere u obliku lukova, korona, pruga, zavjesa i difuznih svijetlih ploha. Najčešće je vidljiva u polarnim krajevima, a što je udaljenost od magnetskih polova veća, to se pojavljuje rjeđe.⁷ Polarna svjetlost ili Aurora borealis nije rjetka pojava na samom sjeveru Švedske. Tamo se najčešće pojavljuju tokom

⁷ Hrvatska enciklopedija, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=49090>

zimskih mjeseci, i to noćima bistrog neba bez mjesečine. Poželjno je biti što dalje od urbanih mjesta da bi se polarna svjetlost uočila.

Slika 50: Polarna svjetlost (Aurora borealis)

Izvor 50: Swedish Lapland, web stranica, www.swedishlapland.com/stories/making-of-skating-under-the-northern-lights (27.05.2018.)

Nobelova nagrada dobila je ime po Alfredu Nobelu, izumitelju dinamita i švedskom industrijalistu. Jedna je od najznačajnijih svjetskih nagrada za postignuća u područjima znanosti i ljudskog djelovanja s poticajem na međunarodnu suradnju. Alfred Nobel je bio šokiran načinom na koji je svijet počeo upotrebljavati njegov izum te je donio odluku da se nagrade dodjeljuju onima koji svojim sposobnostima najviše doprinose čovječanstvu. Oporučno je ostavio više od 9 milijuna američkih dolara za osnivanje zaklade za Nobelovu nagradu. Nobelova nagrada se dodjeljivala u pet područja: za kemiju, fiziku, fiziologiju, medicinu, književnost i za doprinos širenju mira u svijetu, a od 1968. godine uvedena je i Nobelova nagrada za dostignuća iz područja ekonomije koju dodjeljuje Švedska kraljevska akademija. Dodjela se tradicionalno odvija uvijek u istom gradu, u Stockholmu, glavnom gradu Švedske, u Koncertnoj dvorani te u prisutnosti kraljevske obitelji i članovima Švedske akademije. Nagrade za sve kategorije dodjeljuju se u Švedskoj, osim Nobelove nagrade za mir. Ona se dodjeljuje u norveškom Oslu jer su početkom 20. stoljeća, kada je dodjeljivanje započelo, te dvije države bile unutar jedne, Kraljevine Švedske.

Slika 51: Ceremonija dodjele Nobelove nagrade

Izvor 51: Daily Mail, web stranica, www.dailymail.co.uk/news/article-2869309/Glamour-glitz-Scandinavian-royal-families-steal-spotlight-2014-Nobel-Prize-ceremonies-Stockholm-Oslo.html (27.05.2018.)

Sveta Lucija slavi se 13. prosinca u vrijeme božićnih blagdana, a tradicija Lucije se povezuje s dvije legende; o Svetoj Luciji iz Syracuse, kršćanskoj mučenici ubijenoj 304. godine te sa švedskom legendom o Luciji, Adamovoj prvoj ženi. Ta legenda kaže da su Lucijina djeca nevidljivi đavolji potomci. Korijene slavljenja Svete Lucije teško je dokučiti obzirom da se ime Lucija povezuje sa svjetlošću „lux“ i sa Luciferom. Tradicija je da se najstarija kći u obitelji odjene u bijelu haljinu s crvenim pojasom oko struka i krunom svijeća na glavi. Kruna je izrađena od zimzelenih grana i simbolizira novi život u zimi. Ona zatim budi ostale ukućane pjesmom o svetoj Luciji te im poslužuje doručak, kavu i „Lussekatts“ – peciva s grožđicama i okusom šafrana koja se tradicionalno jedu na taj dan. Postoji i izbor za nacionalnu Luciju koja posjećuje bolnice i domove starih i nemoćnih pjevajući pjesme o svetoj Luciji i dijeleći „Pepparkakor“ odnosno kekse od đumbira. Lucija je svjetlonoša koja nosi toplinu i nadu u domove.

Slika 52: Tradicijska proslava dana Svete Lucije u Švedskoj

Izvor 52: Soldatmamma, web stranica, soldatmamma.blogspot.de/2016/12/glad-lucia-och-lat-oss-slippa.html (27.05.2018.)

Stuga, u prijevodu koliba ili kućica, je među Šveđanima vrlo popularni način boravka na odmoru. Uobičajeno smještene uz švedska brojna jezera ili uz morsku obalu, stuge pružaju iskonski način opuštajućeg boravka u prirodi.

Slika 53: Tipična švedska „stuga”

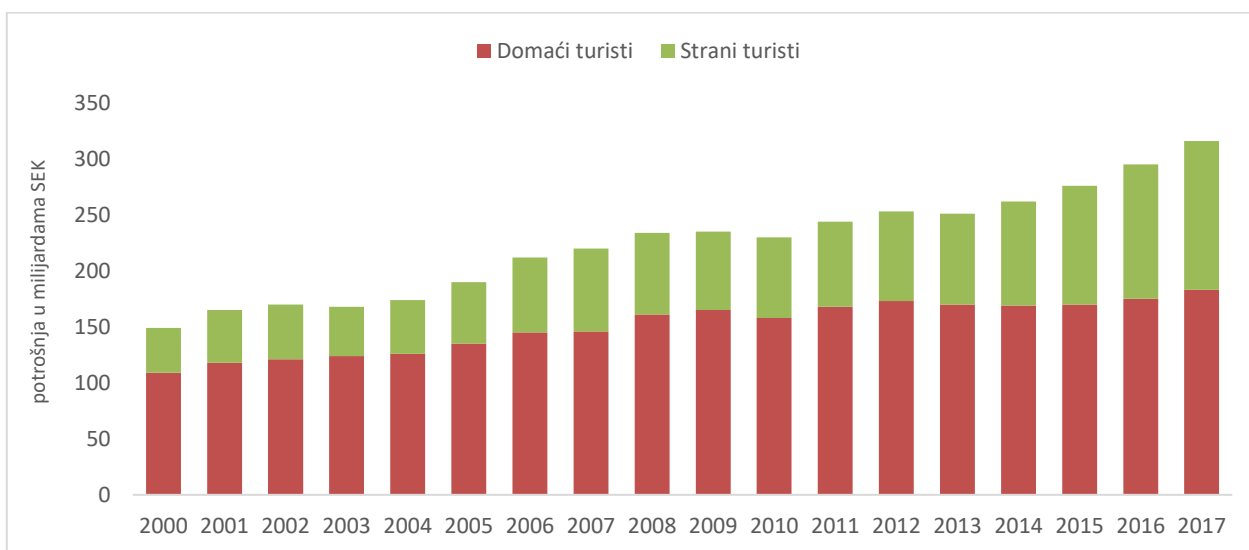

Izvor 53: Dream of Sweden, web stranica, www.dreamofsweden.com/the-images (01.06.2018.)

3.5. Posjećenost turista i potrošnja

Turizam u Švedskoj raste. Prema Tillväxtverket-u (Švedska agencija za gospodarski i regionalni rast) švedski i inozemni posjetitelji potrošili su 296 milijardi kruna (31 milijarda eura) tokom 2016. godine. To je porast od 6,6% u odnosu na 2015. godinu. Domaća turistička potrošnja iznosila je 176 milijardi kruna, odnosno 19 milijardi eura 2016. godine što je porast od 2,8%, dok su inozemni i strani gosti potrošili 120 milijardi švedskih kruna odnosno 13 milijardi eura što je povećanje od 12,7%.⁸

Graf 1: Potrošnja domaćih i stranih turista u Švedskoj po godinama (u milijardama SEK)

Izvor grafa 1: Osobna obrada podataka preuzetih sa web stranice švedske agencije za gospodarski i regionalni rast, web stranica, tillvaxtverket.se/statistik/vara-undersokningar/resultat-fran-turismundersokningar/2018-02-07-gastnatterna-okade-2017.html (04.06.2018.)

Turistička potrošnja tokom odmora (eng. *leisure tourism consumption*) 2016. godine činila je 74% ukupnje turističke potrošnje, za razliku od 65% u 2000. godini. U istom razdoblju potrošnja poslovnih putnika smanjila se sa 35% na 26%.

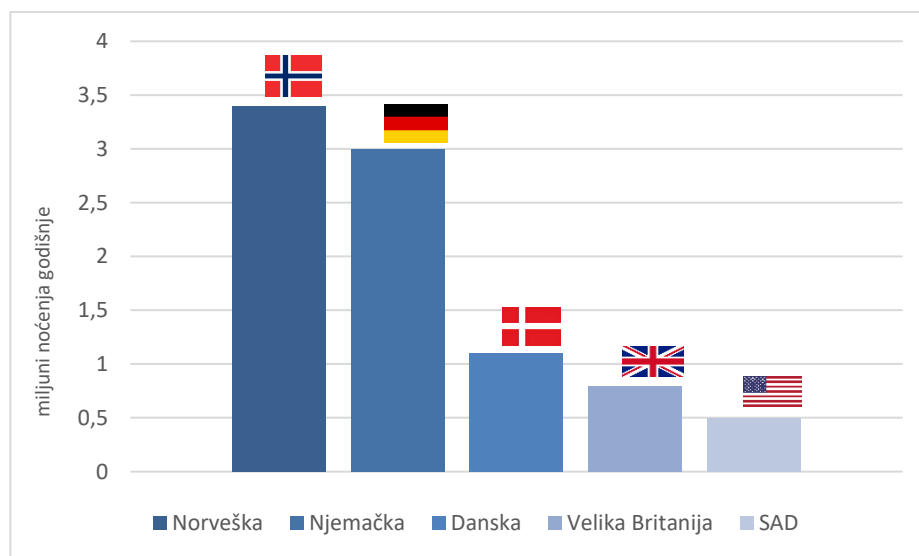
Tijekom 2016. godine broj noćenja u Švedskoj popeo se na 61,8 milijuna. To je povećanje od 2,9% u odnosu na prethodnu godinu. Udio noćenja stranih turista bio je 24,9% što je porast od 4,8% u odnosu na 2015. godinu.⁹ Domaći turisti prednjače švedskim turizmom ostvarujući pri tome 46,2 milijuna noćenja, dok su strani turisti ostvarili 15,6 milijuna noćenja u hotelima, turističkim naseljima, domovima za mlade, kampovima, privatnim kućama i apartmanima. Rast

⁸ Westman S., „The hospitality market in Scandinavia“, 11. str., web dokument, www.pwc.ch/en/publications/2017/hospitality-market-scandinavia.pdf (18.05.2018.)

⁹ Ibidem, str. 11

udjela inozemnih turista naspram domaćih predstavlja 20-godišnju rekordnu stopu rasta i predviđa zatvaranje jaza, iako sporog, između domaćih i stranih turista.¹⁰ Od 15,6 milijuna stranih noćenja, najveći udio generiran je od strane Europljana (ne-Skandinavaca) u iznosu od 6,3 milijuna, nakon čega slijede skandinavski posjetitelji koji su ostvarili 5,3 milijuna noćenja te ne-Europljani sa 3,1 milijun noćenja. Najveći ključni izvor stranih posjetitelja na domaćem tržištu je Norveška sa 3,4 milijuna noćenja, a slijedi ga Njemačka sa 3,0 milijuna noćenja i Danska sa 1,1 milijun noćenja.¹¹

Graf 2: Broj noćenja stranih turista u Švedskoj 2016. godine (u milijunima noćenja)

Izvor grafa 2: Osobna obrada podataka preuzetih sa web stranice švedske agencije za gospodarski i regionalni rast, web stranica, tillvaxtverket.se/statistik/vara-undersokningar/resultat-fran-turismundersokningar/2018-02-07-gastnatterna-okade-2017.html (04.06.2018.)

Iako ne-Europljani imaju najmanji broj noćenja ostvarenih u Švedskoj, pokazali su velike stope rasta u kontinuitetu višem od 5 godina. To se posebno odnosi na SAD, Kinu i Indiju. Očekuje se da će porast neeuropskih turista biti dugoročni trend, što znači da će se trenutna turistička ponuda trebati prilagoditi potrebama novih, ali sve važnijih tržišnih segmenata.

Kombinacija jedinstvenog prirodnog bogatstva, kulturna baština s međunarodnim gradskim životom čine Švedsku atraktivnom destinacijom tijekom cijele godine. Glavni grad Stockholm prepoznatljiv je kao jedan od svjetskih najatraktivnijih međunarodnih gradova za održavanje

¹⁰ Westman S., „The hospitality market in Scandinavia“, 11. str., web dokument, www.pwc.ch/en/publications/2017/hospitality-market-scandinavia.pdf (18.05.2018.)

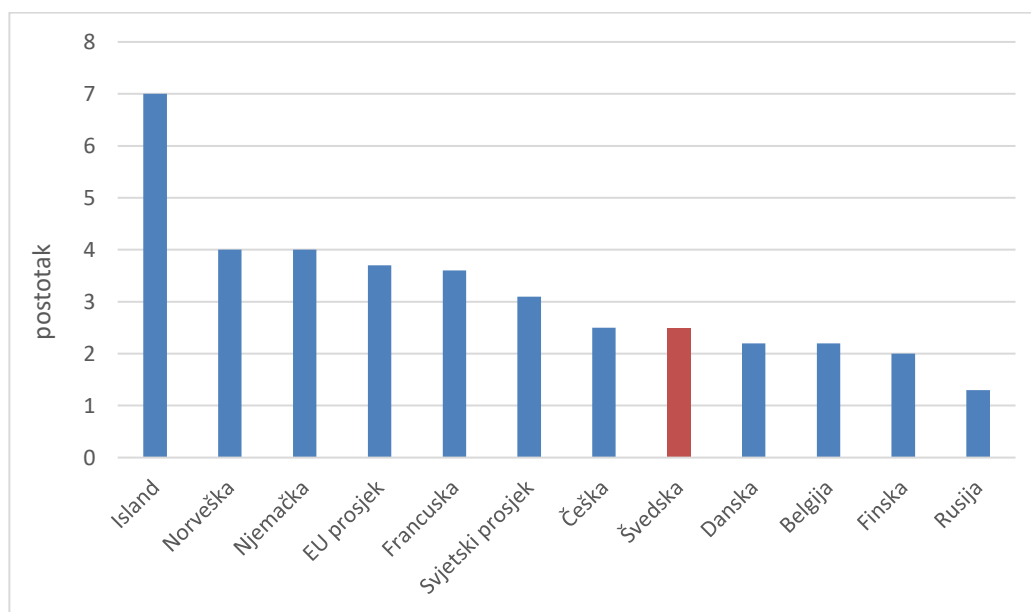
¹¹ Tillväxtverket - Švedska agencija za gospodarski i regionalni rast, web stranica, tillvaxtverket.se/statistik/vara-undersokningar/resultat-fran-turismundersokningar/2018-02-07-gastnatterna-okade-2017.html (18.05.2018.)

konferencija zauzimajući tako 19. mjesto na svijetu s čak 95 sastanaka u 2014. godini. Stockholm nudi uzbuđuju, modernu i suvremenu urbanu arhitekturu. Atraktivnost Švedske također leži u svojoj mješavini iskustava i aktivnosti, od skijanja, avantura i divljine do uživanje na pješčanim plažama ili jedrenju u arhipelagima duž njezine duge obale.

3.6. Turizam kao rastuća industrija

Švedsko gospodarstvo je dobro razvijeno, s realnim rastom BDP-a od 3,3 % u 2016. godini. Izravni doprinos putovanja i turizma prema gospodarstvu u 2016. godini iznosio je 2,5%, dok je ukupni (izravni i neizravni) doprinos dosegao 9,5% BDP-a. Očekuje se povećanje doprinosa za 2,1% u periodu između 2017. i 2027. godine. Putovanja i turizam izravno su podržali 172 000 radnih mjesta u 2016. godini, što je 3,5% ukupne zaposlenosti. Ukupan (izravni i neizravni) doprinos putovanja i turizma na zapošljavanje dosegao je 541 000 radnih mjesta odnosno 11% ukupne zaposlenosti¹².

Graf 3: Udio doprinosa turističkog sektora u odnosu na cjelokupni BDP Švedske u 2016. godini

Izvor grafa 3: Osobna obrada izvješća „Economic impact 2017 Sweden” Vijeća svjetskog putovanja i turizma (WTTC), web dokument, www.wttc.org/-/media/files/reports/economic-impact-research/countries-2017/sweden2017.pdf (01.06.2018.)

¹² Westman S., „The hospitality market in Scandinavia“, 11. str. (pdf)

U službenom izvješću švedskog vijeća za trgovinu i investicije navedeni su razlozi za ulaganje u švedski turizam:¹³

- Turizam je najbrže rastući gospodarski sektor
- Najveće je tržište u nordijskoj regiji
- Broji veliki porast međunarodnih posjetitelja
- Posjeduje jedinstvena, prekrasna i neiskorištena prirodna okruženja
- Potražnja za novim proizvodima i uslugama
- Dobra infrastruktura, niske cijene aviokompanija i redoviti letovi
- Jaka, uspješna i rastuća ekonomija
- Bogati potrošači s visokom kupovnom moći
- Rast stanovništva i širok raspon dobro obrazovane srednje klase
- Sofisticirane i rano usvojene navike potrošača te dobro utemeljeno tržište
- Transparentno tržište i jednostavno poslovanje

Sektor hotela i restorana također je doživio veliki rast u posljednjih desetak godina. Akumulirana prodaja noćenja u hotelima, izmjerena u trenutnim cijenama, porasla je za 64% u razdoblju od 2004. do 2014. godine, dok je ukupna ekonomija mjerena BDP-om u trenutnim cijenama porasla za 39%. Indeks restorana pokazuje uspjeh uslužne industrije s rastom u istom razdoblju od 63%. Troškovi hotela i restorana u Švedskoj povećali su se oko 5% godišnje. Ta dva sektora su nadmašila ostale sektore u gospodarstvu velikom maržom postavljajući tako temelje za daljnja ulaganja u industriju. Hoteli i dalje imaju najveći udio u poslovanju koji se odnosi na noćenja turista naspram vikendica i privatnih smještaja, rasteći tako od 52% u 2008. godini na 55% u 2014. godini.¹⁴

Nešto više od 27% od 268,6 milijardi kruna troše švedski i strani turisti i poslovni ljudi na potrošačka dobra poput odjeće i hrane. Smještaj zauzima udio od 19% oduzimajući tako gotovo 13% od ukupne potrošnje. U usporedbi s domaćim turistima, strani gosti više troše na odjeću i hranu. Rast ukupnog izvoza robe i usluga u Švedskoj bilježi stalni rast i povećao se za gotovo 66% od 2000. godine. U istom je razdoblju izvozna vrijednost turizma odnosno potrošnja stranih posjetitelja u Švedskoj porasla za dvostruko više (137%) na temelju tekućih cijena.¹⁵

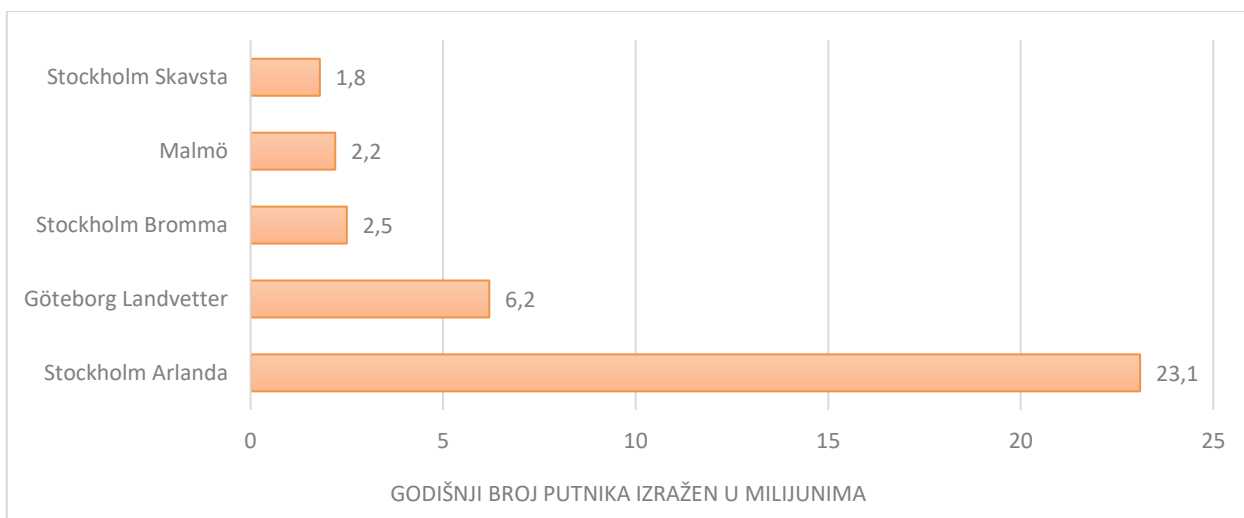
¹³ Švedsko vijeće za trgovinu i investicije, „Travel and Tourism in Sweden“, 3. str., web dokument, www.business-sweden.se/globalassets/invest-new/reports-and-documents/travel-and-tourism-in-sweden---sector-overview-2016.pdf (18.05.2018.)

¹⁴ Ibidem, str. 3.

¹⁵ Ibidem, str. 3.

Povećanje međunarodnih izravnih letova i letova niskotarifnih kompanija osigurava kontinuiranu dostupnost i i buduće priljeve turista.

Graf 4: Broj putnika koji su 2015. koristili najpoznatije zračne luke u Švedskoj

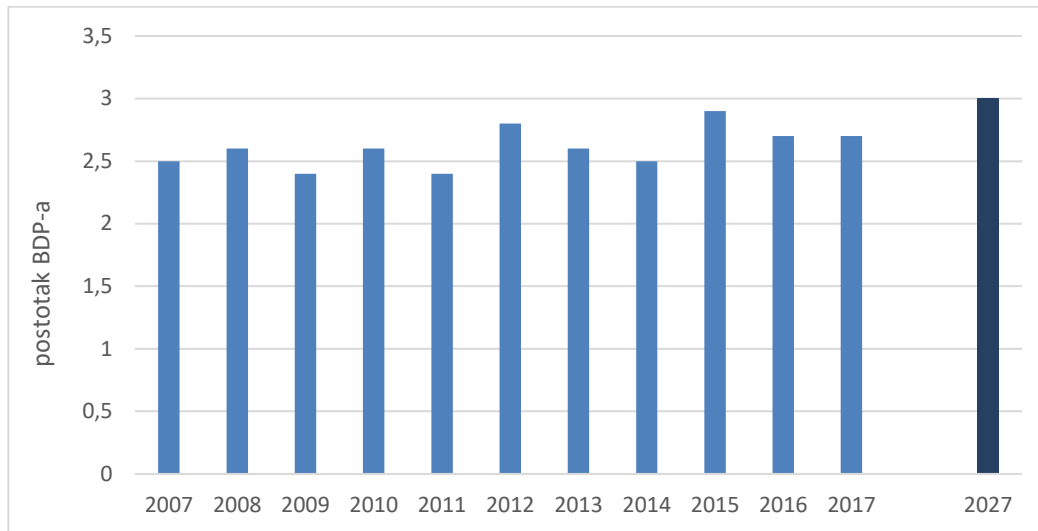
Izvor grafa 4: Osobna obrada statistike sa švedskog državnog zavoda za transport (Transportstyrelsen), web dokument, www.transportstyrelsen.se/globalassets/global/publikationer/luftfart/flygtendenser/tran-034-flygtendenser_w.pdf (04.06.2018.)

Zračna luka Stockholm Arlanda zabilježila je većinu putnika s preko 23 milijuna putnika, što je gotovo 17 milijuna više od sljedeće najpopularnije zračne luke Gothenburg Landvetter koja je zabilježila 6,2 milijuna putnika u 2016. godini.

Dogodile su se velike investicije u lukama, a brodski promet u Švedskoj i dalje raste. Razvoj broskog prometa pokazuje da će glavne švedske luke u budućnosti imati još više posjetitelja. Švedska željeznička mreža ima jednostavan pristup i dobru povezanost s ostatkom Europe. Dobro razvijena cestovna mreža omogućuje lak pristup svim dijelovima zemlje.

Sve veća potražnja za novim atrakcijama, iskustvima i smještajem privlači ulaganja u turističku industriju. Mogućnosti leže u rastućem ekoturizmu, prehrambenom turizmu i avanturističkom turizmu. Potencijal rasta postoji i u turizmu povezanim s gradom te sa švedskim skijaškim pustolovinama, divljinom, golfom i morskom obalom. Velike investicije u smještaj i infrastrukturu vrše se kako bi se zadovoljile povećane potražnje s višestrukim mogućnostima za međunarodnu suradnju investitora za nekretnine, tvrtke za aktivnosti, hotelijerstvo, smještaj, turističke agencije i operatere putovanja, turističke poduzetnike i slično. Za nacionalno investiranje u turistički sektor se predviđa da će biti na 3% BDP-a u 2027. godini.

Graf 5: Kapitalna ulaganja Švedske u turistički sektor izražena kao postotak ukupnog BDP-a Švedske

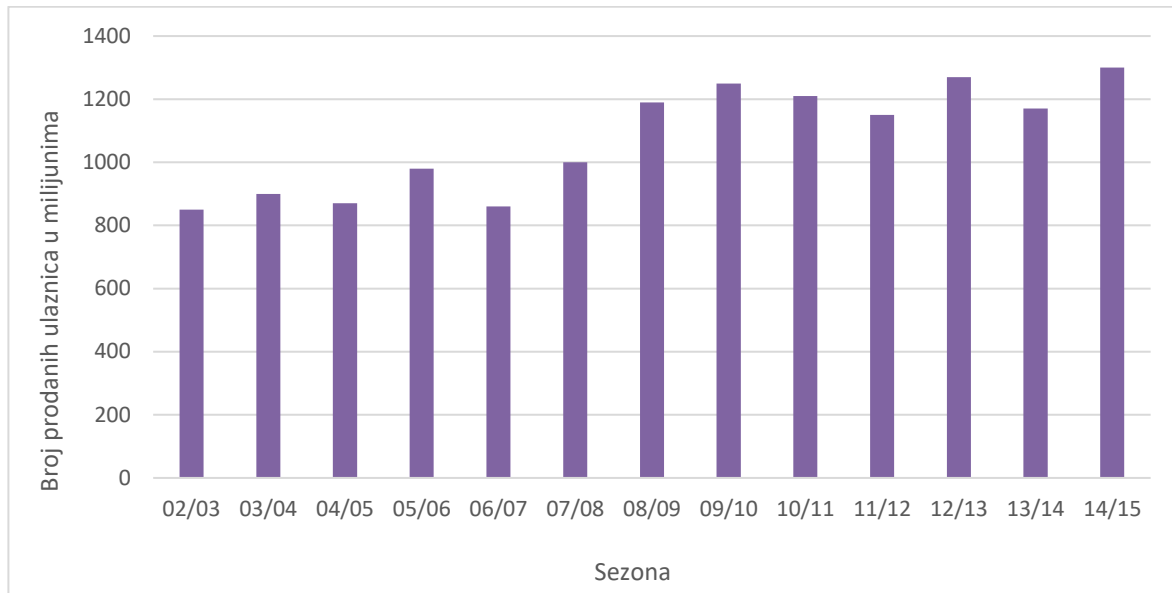

Izvor grafa 5: Izvještaj „Economic impact 2017 Sweden” Vijeća svjetskog putovanja i turizma (WTTC), web dokument, www.wttc.org/-/media/files/reports/economic-impact-research/countries-2017/sweden2017.pdf (01.06.2018.)

Švedska ponuda od 2 000 hotela i gotovo 114 000 hotelskih soba nije trenutno dovoljna da zadovolji zahtjeve posjetitelja. Nedostaje smještaja, osobito visoko kvalitetnog smještaja na mnogim lokacijama i u različitim segmentima, od proračunskih hotela, kabina za odmor, do hotela sa četiri i pet zvjezdica s wellness sadržajima. Također sveopća je potreba za povećanom kvalitetom i razinom pruženih usluga u različitim vrstama smještaja.

Švedski skijaški turizam je također u porastu. Praćena dugom sezonom, od listopada do svibnja, švedskim skijalištima raste popularnosti. Sezona 2014./2015. bila je još jedna dobra godina u pogledu prodanih skijaških karata. Prodano je 10 % više karata, a ukupan promet iznosio je 12,8% više u odnosu na prošle sezone. Potrebno je svakako investirati u razne objekte kako bi se zadovoljile potrebe smještaja, usluga, poboljšati piste i skijaške liftove. Povećanje međunarodnih posjetitelja koji se aktivno bave skijanjem raste zbog izravnih letova i čartera do većih skijališta. Švedska se smatra snježnom, egzotičnom i manje iskorištenom skijališnom destinacijom od ostalih u Europi. Najveća skijališta su Åre, Sälen, Vemdalen i Idre.

Graf 6: Broj prodanih ulaznica za skilajišta Švedske u 2015. godini (izraženo u milijunima)

Izvor grafa 6: Švedsko vijeće za trgovinu i investicije, „Travel and Tourism in Sweden“, web dokument, www.business-sweden.se/globalassets/invest-new/reports-and-documents/travel-and-tourism-in-sweden---sector-overview-2016.pdf (01.06.2018.)

4. TURISTIČKI ARANŽMANI DOMAĆIH AGENCIJA ZA KRALJEVINU ŠVEDSKU

Istraživački dio ovog završnog rada odnosi se na turističku ponudu, tj. na turističke aranžmane domaćih (hrvatskih) turističkih agencija za putovanje u Kraljevinu Švedsku. Kontaktirano je dvanaest agencija putem elektronske pošte, od toga dvije turističke agencije nisu trenutno imale turistički proizvod/ponudu za odlazak u Švedsku. U nastavku je opisana ponuda agencija koje su potvrdno odgovorile na spomenuti upit.

Agencija Elisa Tours nudi svojim klijentima nekoliko turističkih aranžmana. Aranžman „Stockholm – city break“ uključuje 4 dana boravka u prijestolnici Švedske – Stockholmu. Putuje se zrakoplovom direktnim letom Norwegian Airlinesa. Po slijetanju u Stockholm predviđen je obilazak grada i njegovih znamenitosti: vidikovca Fjälögattan, zgrade parlamenta Riksdagshuset, kraljevske Opere, otoka Djurgårdena, muzeja Vasa, muzeja na otvorenom Skansen, muzeja grupe ABBA te kraljevske palače. Drugi dan turističkog aranžmana predviđen je za razgled Gamla Stana (Starog grada), trga Stortorget, muzeja Alfreda Nobela te srednjovjekovne katedrale iz 13. stoljeća. Treći dan je organiziran izlet u Mariefred, mjesto na jezeru Mälaren udaljenom 70-ak kilometara zapadno od Stockholma. Tamo je predviđen posjet dvorcu Gripsholms koji se nalazi na švedskim razglednicama te na naslovnici albuma grupe ABBA. Zatim slijedi povratak u grad te slobodno vrijeme za šetnju i kupovinu suvenira. Četvrti dan zamišljen je kao poludnevni izlet brodom po stockholmskom arhipelagu te upoznavanju zadivljujućeg i jedinstvenog krajolika. Nakon toga slijedi slobodno vrijeme za vlastite aktivnosti i kupovinu. Slijetanje u Zagreb je predviđeno u večernjim satima. Drugi aranžman koji u ponudi ima ova agencija nosi naziv „Stockholm i Helsinki“, a putuje se direktnim letom iz Zagreba. Prva stanica je Stockholm u koji se stiže u kasnim popodnevnim satima. Nakon slijetanja slijedi smještaj u hotel te večernja šetnja gradom s pratiteljem putovanja. Drugi dan odnosi se na razgledavanje grada, posjet otocima Södermalm i Kungsholmen do Östermalma gdje se nalazi vidikovac Fjälögattan, pješačka tura do Gamla Stana i obilazak Kraljevske palače te Nobelovog muzeja. Nakon toga slijedi posjet otoku Djurgårdenu te posjet muzejima Skansen i Vasa. Treći dan donosi putovanje brodom iz Stockholma do Helsinkija te prolazak kroz stockholmski arhipelag. Četvrti dan rezerviran je za razgledavanje Helsinkija i njegovih znamenitosti te atrakcija. Peti dan predviđen je za povratak u Zagreb direktnim letom Croatia Airlinesa. Treći aranžman ove agencije također se odnosi na putovanje u Stockholm i Helsinki,

ali ovaj put malo izmijenjenim redoslijedom pa tako prva dva dana putovanja predviđena su za razgledavanje i posjet Helsinkiju. U Helsinki se stiže direktnim letom iz Zagreba. Putovanje traje pet dana, a treći dan se brodom iz Helsinkija stiže u Stockholm nakon čega slijedi obilazak najpoznatijih stockholmskih atrakcija: vidikovca Fjälgattan, Riksdagshuset, Kraljevske Opere, Kungsträdgården odnosno Kraljevog vrta, otoka Djurgårdena, muzeja Vasa, Skansen muzeja te muzeja grupe ABBA. Nakon toga slijedi obilazak Gamla Stana te noćenje u hotelu. Drugi dan boravka u Stockholmu (četvrti dan aranžmana) predviđen je kao slobodno vrijeme za osobne aktivnosti, posjete muzejima, uživanju na Djurgårdenu i njegovom zabavnom parku. Preporuča se poludnevni izlet u ljetovalište Mariefred. Peti, ujedno i zadnji dan, predviđen je za poludnevni izlet brodom po stockholmskom arhipelagu, a u ranim večernjim satima polazi se za Zagreb.

Agencija Atlas u ponudi ima tri turistička aranžmana: Stockholm i Helsinki „city break“ (putovanje zrakoplovom do Helsinkija iz Zagreba u kojem se boravi dva dana. Treći dan se brodom iz Helsinkija putuje do Stockholma gdje se obilaze gradske atrakcije i znamenitosti. U Stockholmu se boravi dva dana, a treći dan je predviđen za povratak u Zagreb), prijestolnice Skandinavije (aranžman traje deset dana te uključuje posjete Dresdenu, Berlinu, Rostocku, Kopenhagu, Malmö-u, Stockholmu, Helsinkiju, Oslu, Hamburgu, Leipzigu te Pragu. Prijevoz se odvija turističkim autobusom i putničkim brodom te uključuje posjete svim navedenim gradovima) i aranžman Stockholm „city break“ (putovanje traje četiri dana, a uključuje posjete najpoznatijim gradskim znamenitostima poput vidikovca Fjälgattan, Riksdagshuset, Kraljevske Opere, Kungsträdgården odnosno Kraljevog vrta, otoka Djurgårdena, muzeja Vasa, Skansen muzeja te muzeja grupe ABBA. Tu je i izlet u Mariefred te obilazak stockholmskog arhipelaga).

Agencija Mondo Travel u ponudi ima tri aranžmana. Prvi aranžman se odnosi na prijestolnice Skandinavije, traje deset dana, a uključuje posjete i turističke obilaske sljedećih gradova: Dresdenu, Berlina, Kopenhaga, Malmö-a, Stockholma, Helsinkija, Osla, Hambruga, Leipziga i Praga. Putovanje se odvija autobusom te brodom, a u cijenu je uključena i večera na brodu Oslo-Kopenhagen. Drugi aranžman nudi putovanje u Stockholm i Helsinki zrakoplovom u trajanju od pet dana. Prva dva dana rezervirana su za obilazak Helsinkija i njegovih atrakcija, a treći dan brodom se putuje do Stockholma u kojem se boravi sljedeća tri dana, Treći aranžman nosi naziv „Stockholm-city break“ u trajanju od četiri dana. Putovanje se odvija zrakoplovom, a predviđa posjet vidikovcu Fjälgattan, Riksdagshusetu, Kraljevskoj Operi, Kungsträdgårdenu odnosno Kraljevom vrtu, otoku Djurgårdenu, muzeju Vasa, Skansen muzeju te muzeju grupe

ABBA. Tu je i izlet u Mariefred te obilazak stockholmskog arhipelaga. Četvrti dan slijedi povratak u Zagreb direktnim letom.

Agencija Kompas Zagreb nudi putovanje u Stockholm i Helsinki zrakoplovom u trajanju od pet dana. Prva dva dana predviđena su za uživanje i obilazak u već prethodno navedenim stockholmskim atrakcijama i znamenitostima, a treći dan se brodom putuje za Helsinki.

Agencija Azur Tours trenutno u ponudi ima tri turistička aranžmana. Putovanje u Stockholm i Helsinki odvija se zrakoplovom i traje 5 dana. Prvo postaja je Helsinki u kojem se boravi dva dana obilazeći njegove atrakcije, a treći dan se brodom putuje u Stockholm. Drugi aranžman ove agencije nosi naziv „Putovanje Nordkapp“ te uključuje posjet Norveškoj, Finskoj i Švedskoj. Aranžman traje devet dana, a uključuje putovanje zrakoplovom i trajektom. Prvi dio putovanja odnosi se na Norvešku te posjet Lofotskom otočju, gradu Tromso, najvećem gradu u polarnom dijelu Skandinavije smještenom 350 km sjeverno od Arktičkog kruga te gradiću Kautokeino, bazi naroda Sami gdje oko 85% građana govori Sami kao svoj prvi jezik. Drugi dio putovanja odvija se u Finskoj gdje turisti posjećuju Levi, najpoznatije finsko skijalište i turistički centar. Nakon Levija, putovanje se nastavlja u švedskim gradovima Luleå koji leži na Botaničkom zaljevu, Umeå koji je 2014. godine ponosno nosio titulu europske prijestolnice kulture, Sundsvallu poznatom kao „kameni grad“ zbog otmjenih kamenih palača i trgova koji su sagrađeni nakon velikog požara 1888. godine koje je potpuno unuštio grad te Gävle. Zadnji dan putovanja posvećen je razgledavanju Stockholma. Treći aranžman traje deset dana, odvija se autobusom i brodom, a uključuje posjete sljedećim gradovima: Dresden, Berlin, Lübeck, otok Fehmarn, Kopenhagen, most Öresund – Malmö, Malmö, jezero Vättern, Gränna, Stockholm, Turku, Helsinki, Mariefred, Karlstad, Oslo, Fredrikshavn, Aarhus, Potsdam i Prag.

Agencija Jammark u ponudi ima nekoliko turističkih aranžmana. Dva aranžmana odnose se na Stockholm i Helsinki te uključuju već navedene posjete turistički najposjećenijim atrakcijama ova dva grada. Treći aranžman je Stockholm „city break“ u trajanju od četiri dana, a predviđa obilazak Gamla Stana, Stortorgeta, Nobelovog muzeja, Djurgårdena, izlet na jezero Mälaren i posjet dvorcu Gripsholmu.

Agencija Palma Travel nudi putovanje u skandinavske gradove Helsinki, Stockholm, Örebro, Karlstad, Oslo te Kopenhagen u trajanju od šest dana. Drugi aranžman odnosi se na posjet Norveškoj i Nordkapu te Helsinkiju i Stockholmu uz popratna zaustavljanja u mnoge Norveške

gradove. Putovanje traje dvanaest dana. Treći aranžman uključuje turistički obilazak Stockholma i Helsinkija u trajanju od pet dana.

Agencija Atlantis Travel nudi putovanje Skandinavijom u trajanju od 10 dana autobusom, a uključuje posjet Njemačkoj, Danskoj, Norveškoj, Švedskoj, Finskoj te Češkoj. Drugi aranžman u ponudi kojeg ova agencija ima zove se Nordkapp, u trajanju od 14 dana, a uključuje Dansku, Finsku, Njemačku i Švedsku. Putovanje se odvija autobusom i brodom, a gradovi kroz koje se prolazi su: Nürnberg, Weimar, Rostock, Gedser, most Öresund, Lund, Jönköping, Stockholm, Uppsala, Sundsvall, Umeå, Skelleftea, Luleå, Levi, Karasjok, Luosto, Rovaniemi, Oulu, Helsinki, Stockholm, Vadstena, Helsingborg, Helsingor, Kopenhagen, otok Fehmarn, Lübeck, Dresden i Prag.

Agencija Meridijan putovanja nudi nekoliko turističkih aranžmana: veliku turu Skandinavijom autobusom i brodovima od čak 20 dana, aranžman Skandinavija koji uključuje Kopenhagen, Stockholm, Helsinki i Oslo u trajanju od 10 dana autobusom iz Zagreba i brodovima po Skandinaviji te Nordkapp – najsjeverniju točku Europe u trajanju od 14 dana autobusom i brodom u Danskoj Švedskoj, Norveškoj i Finskoj.

Agencija Ban Tours u ponudi ima turistički aranžman koji uključuje posjet Stockholmu i Helsinkiju u trajanju od pet dana, a putovanje se odvija zrakoplovom.

Na temelju anketiranih domaćih agencija, turistički aranžmani za posjet Švedskoj pretežno se sastoje od posjeta još jednom gradu tj. državi uz Švedsku prijestolnicu, Stockholm. Postoji i varijanta desetodnevnog ili dvotjednog putovanja koje uz Švedsku uključuje i ostale skandinavske države. Pojedinačni aranžmani vezani isključivo za Švedsku trenutno se odnose samo na Stockholm i dolaze u obliku „city break“ aranžmana.

5. ZAKLJUČAK

Turističke agencije najčešće djeluju kao posrednici između kupaca turističkih usluga i davatelja (proizvođača) takvih usluga. Utjecaj turističkih agencija direktno se očituje u prodanim cjelokupnim paketima turističkih proizvoda te se to odražava u broju dolazaka i noćenja stranih i domaćih turista. Turističke agencije danas u ponudi imaju razne vrste turističkih aranžmana kojima nastoje zadovoljiti potrebe potencijalnih klijenata za odmorom i destinacijom. Može se zaključiti da su se uspješno prilagodile relativno novom mediju oglašavanja i prodaje svojih proizvoda i usluga, a to je internet.

Istražujući turističku ponudu Kraljevine Švedske, možemo zaključiti da je Švedska zemlja neupitnih prirodnih ljepota i atrakcija, mnogih povijesnih objekata, zabavnih sadržaja i tradicionalnih događaja. Švedska je atraktivno odredište posjetitelja, bilo da je riječ o posjetiteljima koji su u turističkom obilasku ili na poslovnim putovanjima, rastući tako sve više u svojoj popularnosti. Jedan od glavnih trendova u turističkoj ponudi Švedske je rastuća koncentracija turističkih usluga i proizvoda u gradskim područjima. Postotak turističke posjećenosti Švedske raste iz godine u godinu. Iako je sve više međunarodnih posjetitelja, u Švedskoj i dalje prednjače domaći turisti. S obzirom na rast broja turista i turističke potrošnje, švedskom turizmu nužni su dodatni smještajni kapaciteti. Ovdje priliku vide investitori koji ulažu u nove objekte ili renoviraju postojeće zahvaljujući transparentnom tržištu i jednostavnom poslovanju. Ulaganja su većinom u smještajne objekte, konferencijske centre, spa objekte i objekte za održavanje raznih događanja smještenih u velikim gradovima, kao i u mnogim drugim popularim ljetnim i zimskim destinacijama. Turizam u Švedskoj je jedna od najbrže rastućih grana industrije, ima veliki potencijal za rast, a trenutno obuhvaća samo 3% BDP-a za razliku od europskog prosjeka koji iznosi 6%. Veliki porast međunarodnih posjetitelja i bogati potrošači s visokom kupovnom moći doprinose jakoj, uspješnoj i rastućoj ekonomiji države. Povećanje izravnih međunarodnih letova i rastući broj aviokompanija koje nude niske cijene letova još jedan su dodatan faktor u privlačenju turista. Stockholm kao glavni grad Švedske znatno dominira turističkom ponudom. Vodeći je grad po broju otvorenih muzeja za posjetitelje, a prisutno je i veliko povećanje broja hotelskih soba odnosno smještaja.

U anketi provedenoj na dvanaest domaćih turističkih agencija, ponuda turističkih aranžmana za putovanjem u Švedsku je poprilično ujednačena. Najviše turističkih aranžmana nudi se za glavni

grad Stockholm. Ostali turistički aranžmani uz posjet Stockholmu, nude i posjet Helsinikiju, glavnom gradu Finske. Tu su i dvotjedna putovanja autobusom koja uključuju turu po svim skandinavskim državama. Zaključiti se može da turističke agencije u Hrvatskoj nemaju dovoljan broj ponuda niti dovoljnu raznolikost aranžmana za Kraljevinu Švedsku. Od dvanaest turističkih agencija, dvije nisu imale nikakvu ponudu za odlazak u Švedsku, dok su ostale agencije imale relativno slične programe.

I jedan završni motiv: Švedska je zemlja bogata prirodnim bogatstvima u kojoj svježeg zraka, čiste vode i netaknute prirode ima u izobilju – za sve.

POPIS LITERATURE

- 1) Vukonić B., Keča K., Pukšar I. : „Turističke agencije“, VPŠ Libertas, Zagreb, 2015. g.
- 2) Klatt H., Fischer J. : „Die Gesellschaftsreise“, C. Heymann Verlag, Köln, 1961. g.
- 3) Stephen J. Page: „Tourism Management; Managing for Change“, Oxford, 2003.
- 4) DK Eyewitness Travel : „Sweden“, Stockholm, 2011. g.
- 5) Tillväxtverket - Švedska agencija za gospodarski i regionalni rast, web stranica, tillvaxtverket.se/statistik/vara-undersokningar/resultat-fran-turismundersokningar/2018-02-07-gastnatterna-okade-2017.htmlfg
- 6) Westman S., „The hospitality market in Scandinavia“, web dokument, www.pwc.ch/en/publications/2017/hospitality-market-scandinavia.pdf, 2017. g.
- 7) Vijeće svjetskog putovanja i turizma (WTTC), „Economic impact 2017 Sweden“ web dokument, www.wttc.org/-/media/files/reports/economic-impact-research/countries-2017/sweden2017.pdf, 2017. g.
- 8) Švedsko vijeće za trgovinu i investicije, „Travel and Tourism in Sweden“, web dokument, www.business-sweden.se/globalassets/invest-new/reports-and-documents/travel-and-tourism-in-sweden---sector-overview-2016.pdf, 2016. g.

POPIS ILUSTRACIJA

Slika 1: Okvirni geografski i županijski pregled Švedske.....	8
Slika 2: Skansen muzej.....	12
Slika 3: Vasa muzej.....	12
Slika 4: Kraljevska palača u Stockholmu.....	13
Slika 5: Gamla Stan, Stockholm.....	14
Slika 6: Gradska vijećnica, Stockholm.....	15
Slika 7: Drottningholm palača.....	16
Slika 8: Gröna Lund.....	16
Slika 9: Nobelov muzej.....	17
Slika 10: ABBA muzej.....	18
Slika 11: Fotografiska, muzej fotografije.....	18
Slika 12: Kungsträdgården.....	19
Slika 13: Moderna Museet.....	20
Slika 14: Junibacken.....	20
Slika 15: Swedish History Museum.....	21
Slika 16: Dio postava Srednjovjekovnog Muzeja u Stockholmu.....	22
Slika 17: Livrustkammaren.....	23
Slika 18: Prins Eugens Waldemarsudde.....	24
Slika 19: Millesgården.....	25
Slika 20: Djurgården.....	25
Slika 21: Nordijski muzej.....	26
Slika 22: Riddarholmskyrkan.....	27
Slika 23: Ericsson Globe.....	28
Slika 24: Uppsala.....	29
Slika 25: Ruševine nekadašnje crkve Sv. Olafa iz oko 1100. g.	30
Slika 26: Dvorac Kalmar.....	31
Slika 27: Točka Göta kanala.....	31
Slika 28: Astrid Lindgren's Värld.....	32
Slika 29: Plaža na otoku Gotland.....	33
Slika 30: Turning Torso, Malmö.....	34
Slika 31: Oresundski most.....	34

Slika 32: Malmöhus dvorac	35
Slika 33: Folkets Park, Malmö	36
Slika 34: Pomorsku muzej u Karlskroni.....	37
Slika 35: Liseberg.....	38
Slika 36: Universum Göteborg.....	38
Slika 37: Volvo muzej	39
Slika 38: Skansen Kronan	40
Slika 39: Muzej umjetnosti Göteborg.....	41
Slika 40: Slottsskogen, Göteborg	41
Slika 41: Trädgårdsföreningen	42
Slika 42: Koster otoci	43
Slika 43: Örebro dvorac.....	44
Slika 44: Åre.....	44
Slika 45: Ledeni hotel.....	45
Slika 46: Nacionalni Park Abisko	46
Slika 47: Nacionalni park Sarek.....	47
Slika 48: Kungsleden.....	47
Slika 49: Naslovnica knjige „Pipi Duga Čarapa”	48
Slika 50: Polarna svjetlost (Aurora borealis).....	49
Slika 51: Ceremonija dodjele Nobelove nagrade	50
Slika 52: Tradicijska proslava dana Svete Lucije u Švedskoj.....	51
Slika 53: Tipična švedska „stuga”	51

POPIS GRAFOVA

Graf 1: Potrošnja domaćih i stranih turista u Švedskoj po godinama	52
Graf 2: Broj noćenja stranih turista u Švedskoj 2016. godine.....	53
Graf 3: Udio doprinosa turističkog sektora u odnosu na cjelokupni BDP Švedske u 2016. g..	54
Graf 4: Broj putnika koji su 2015. koristili najpoznatije zračne luke u Švedskoj.....	56
Graf 5: Kapitalna ulaganja Švedske u turistički sektor kao postotak ukupnog BDP-a	57
Graf 6: Broj prodanih ulaznica za skilajišta Švedske u 2015. godini.....	58